**Čtvrtek 20. října 2022**

P9_TA(2022)0373

# Konference OSN o změně klimatu v roce 2022 v Šarm aš-Šajchu, Egypt (COP27)

## Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. října 2022 o konferenci OSN o změně klimatu v roce 2022 v Šarm aš-Šajchu, Egypt (COP27) (2022/2673(RSP))

(2023/C 149/05)

*Evropský parlament*,

— s ohledem na Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) a na Kjótský protokol k této úmluvě,

— s ohledem na dohodu přijatou dne 12. prosince 2015 na 21. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (COP21) v Paříži (dále jen „Pařížská dohoda“),

— s ohledem na 26. zasedání konference smluvních stran UNFCCC (COP26), na 16. zasedání smluvních stran Kjótského protokolu (CMP16) a na třetí zasedání konference smluvních stran, která byla rovněž zasedáním smluvních stran Pařížské dohody (CMA3) a konala se v Glasgow ve Spojeném království ve dnech 31. října až 13. listopadu 2021, a na Klimatický pakt z Glasgow přijatý dne 13. listopadu 2021,

— s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje,

— s ohledem na své usnesení ze dne 21. října 2021 o konferenci OSN o změně klimatu konané v roce 2021 v Glasgow (COP26) ([1]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze ([2]),

— s ohledem na zvláštní zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu o globálním oteplení o 1,5 °C, jeho zvláštní zprávu o změně klimatu a půdě, zvláštní zprávu o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu a šestou hodnotící zprávu,

— s ohledem na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 o strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu ([3]),

— s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/591 ze dne 6. dubna 2022 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2030 ([4]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o Evropském roce zelenějších měst 2022 ([5]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) ([6]),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),

([1]) Úř. věst. C 184, 5.5.2022, s. 118.
([2]) Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 28.
([3]) Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 156.
([4]) Úř. věst. L 114, 12.4.2022, s. 22.
([5]) Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 167.
([6]) Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1.

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu ([7]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2020 o úloze EU v ochraně a obnově světových lesů ([8]),

— s ohledem na souhrnnou zprávu UNFCCC o vnitrostátně stanovených příspěvcích podle Pařížské dohody ze dne 17. září 2021,

— s ohledem na zprávu Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) o rozdílu v emisích ze dne 26. října 2021 nazvanou „The Heat Is On", jeho zprávu o nedostatečném přizpůsobení se změně klimatu ze dne 1. listopadu 2021 nazvanou „The Gathering Storm" a jeho zprávu o nedostatečném snižování produkce ze dne 20. října 2021,

— s ohledem na stěžejní zprávu Mezinárodní energetické agentury (IEA) z března 2022 nazvanou „Globální přezkum energetické politiky: emise $CO_2$ v roce 2021";

— s ohledem na zprávu Mezinárodní energetické agentury z května 2021 nazvanou „Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector" (Čistá nula do roku 2050: Plán pro světové energetické odvětví) a na její zprávu o perspektivách energetických technologií z roku 2020,

— s ohledem na zprávu sekretariátu Fóra OSN pro lesy o globálních cílech v oblasti lesnictví 2021,

— s ohledem na Santiagskou síť pro řešení ztrát a škod,

— s ohledem na sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030,

— s ohledem na zprávu Světové meteorologické organizace (WMO) z dubna 2021 o stavu celosvětového klimatu v roce 2020 a na její zprávu z května 2022 o stavu celosvětového klimatu v roce 2021,

— s ohledem na globální hodnotící zprávu Úřadu OSN pro snižování rizika katastrof (UNDRR) z roku 2022 o snižování rizika katastrof (GAR 2022),

— s ohledem na první zprávu Stálého výboru pro finance Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) o určení potřeb smluvních stran z řad rozvojových zemí v souvislosti s prováděním úmluvy a Pařížské dohody z roku 2021,

— s ohledem na globální hodnotící zprávu o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách vydanou Mezivládní vědecko-politickou platformou pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) dne 31. května 2019 a na její zprávu ze semináře dne 29. října 2020 o biologické rozmanitosti a pandemii,

— s ohledem na přijaté závěry Rady ze dne 21. února 2022 o diplomatické činnosti EU v oblasti klimatu: uspíšení provádění výsledků z Glasgow,

— s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2021 o ochraně půdy ([9]),

— s ohledem na dohodnuté závěry Komise OSN pro postavení žen (CSW66) nazvané „Dosažení rovnosti žen a mužů a posílení postavení všech žen a dívek v kontextu politik a programů v oblasti změny klimatu, životního prostředí a snižování rizika katastrof na rok 2022",

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. března 2020 nazvané „Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa" (COM(2020)0098),

([7]) Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2.
([8]) Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 10.
([9]) Úř. věst. C 506, 15.12.2021, s. 38.

**Čtvrtek 20. října 2022**

— s ohledem na závěry Rady ze dne 4. října 2022 o financování opatření v oblasti klimatu s ohledem na 27. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (COP 27), které se uskuteční ve dnech 6.–18. listopadu 2022 v Šarm aš-Šajchu,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 19. listopadu 2021 o problematice vody v rámci vnější činnosti EU,

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. února 2021 nazvané „Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“ (COM(2021)0082),

— s ohledem na zprávu Programu OSN pro životní prostředí ze dne 18. února 2021 nazvanou „Posílení míru s přírodou: vědecký plán pro řešení mimořádných situací v oblasti klimatu, biologické rozmanitosti a znečištění“,

— s ohledem na zprávu Programu OSN pro životní prostředí ze dne 6. května 2021 nazvanou „Globální posouzení methanu: přínosy a náklady zmírňování emisí methanu“,

— s ohledem na své usnesení ze dne 23. června 2022 o provádění a plnění cílů udržitelného rozvoje ([10]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2021 o strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030: Navrácení přírody do našeho života ([11]),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 nazvané „Strategie EU ke snížení emisí methanu“ (COM(2020)0663) ,

— s ohledem na zprávu ze semináře Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby a Mezivládního panelu pro změnu klimatu o biologické rozmanitosti a změně klimatu ze dne 10. června 2021,

— s ohledem na otázky Komisi a Radě týkající se konference OSN o změně klimatu konané v roce 2022 v egyptském Šarm aš-Šajchu (COP27) (O-000041/2022 – B9-0027/2022 a O-000042/2022 – B9-0028/2022),

— s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu„

A. vzhledem k tomu, že Pařížská dohoda vstoupila v platnost dne 4. listopadu 2016; vzhledem k tomu, že do září 2022 uložilo své listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení 193 ze 197 smluvních stran UNFCCC;

B. vzhledem k tomu, že OSN vyhlásila stav klimatické a environmentální nouze a zavázala se, že naléhavě přijme konkrétní opatření, která jsou nezbytná k boji proti této hrozbě a k zabránění jejímu šíření dříve, než bude příliš pozdě; vzhledem k tomu, že úbytek biologické rozmanitosti a změna klimatu jsou vzájemně provázány, navzájem se ovlivňují směrem k horšímu a představují stejné hrozby pro život na naší planetě a jako takové by měly být urychleně řešeny společně;

C. vzhledem k tomu, že dne 17. prosince 2020 předložily EU a její členské státy svůj aktualizovaný vnitrostátně stanovený příspěvek k Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu, která zavazuje EU k závaznému cíli spočívajícímu v celosvětovém čistém snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovněmi z roku 1990 bez příspěvku z mezinárodních kreditů; vzhledem k tomu, že tento cíl byl zakotven v právu Unie prostřednictvím nařízení (EU) 2021/1119;

D. vzhledem k tomu, že podle zprávy UNEP o rozdílu v emisích za rok 2021 nebudou závazky, které dosud přijali signatáři Pařížské dohody, stačit k dosažení společného cíle a povedou ke globálnímu oteplení o 2,7 °C do konce století, což znamená, že svět je stále nebezpečně daleko od správné cesty, která by měla vést k dosažení cílů Pařížské dohody; vzhledem k tomu, že přirozené zpětné vazby by mohly globální oteplování ještě více zhoršit; vzhledem k tomu, že

([10]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0263.
([11]) Úř. věst. C 67, 8.2.2022, s. 25.

častější vlny veder, sucha a povodně již překračují hranice tolerance rostlin a zvířat a způsobují hromadný úhyn, např. stromů a korálů; vzhledem k tomu, že k těmto extrémním povětrnostním jevům dochází současně, což způsobuje kaskádové dopady, jejichž zvládání je stále obtížnější ([12]); vzhledem k tomu, že mnoho vnitrostátních plánů v oblasti klimatu odkládá přijímání opatření až na dobu po roce 2030 a že mnoho smluvních stran UNFCCC dosud neučinilo dostatečné kroky k tomu, aby alespoň nastoupilo na cestu vedoucí k dosažení svých závazků;

E. vzhledem k tomu, že podle šesté hodnotící zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu omezení oteplování na přibližně 1,5 °C, aniž by došlo k překročení, vyžaduje, aby celosvětové emise skleníkových plynů dosáhly vrcholu nejpozději do roku 2025 a aby byly do roku 2030 sníženy o 43 % pod úroveň roku 2019, přičemž methan by zároveň měl být snížen přibližně o třetinu; vzhledem k tomu, že i při optimistickém scénáři by omezení průměrné globální teploty na 1,5 °C mělo nevratné nepříznivé dopady na lidské systémy a ekosystémy a významně by přesáhlo a snížilo jejich adaptační schopnosti, což by vedlo ke ztrátám a škodám; vzhledem k tomu, že podle Světové meteorologické organizace je nyní téměř 50 % riziko, že dojde k dočasnému překročení 1,5 °C v období 2022–2026; vzhledem k tomu, že podle Mezinárodní energetické agentury nebylo oživení celosvětového hospodářství po krizi spojené s onemocněním COVID-19 v požadované míře udržitelné; vzhledem k tomu, že nárůst celosvětových emisí $CO_2$ o více než 2 miliardy tun v roce 2021 byl v absolutních číslech největším meziročním nárůstem v historii a převýšil i pokles způsobený pandemií v předchozím roce, k němuž došlo v důsledku utlumení hospodářské činnosti; vzhledem k tomu, že více než 40 % celkového růstu celosvětových emisí $CO_2$ v roce 2021 bylo způsobeno spalováním uhlí;

F. vzhledem k tomu, že k většině emisí ze syntetických dusíkatých hnojiv dochází poté, co jsou aplikována do půdy a vstupují do atmosféry jako oxid dusný ($N_2O$) – perzistentní skleníkový plyn s 265krát vyšším potenciálem globálního oteplování než $CO_2$; vzhledem k tomu, že výroba syntetických dusíkatých hnojiv představovala 35,2 % celkových emisí spojených se syntetickými dusíkatými hnojivy, zatímco emise na poli představovaly 62,4 % a zbývající 2,4 % představovala přeprava; vzhledem k tomu, že na čtyři největší producenty emisí (Čína, Indie, USA a EU) společně připadalo 63 % celkových emisí;

G. vzhledem k tomu, že podle zprávy Mezinárodní energetické agentury o perspektivách energetických technologií vyžaduje dosažení nulových čistých emisí výrazné urychlení vývoje a zavádění čistých technologií („cleantech“); vzhledem k tomu, že polovina dekarbonizace potřebné k dosažení čisté nuly do roku 2050 bude pocházet z technologií, které jsou v současné době ve vývoji v laboratoři nebo ve fázi demonstrace;

H. vzhledem k tomu, že energetická krize poukázala na otázku energetické bezpečnosti a na nutnost snížit poptávku po energii a zajistit diverzifikovaný energetický systém, takže vytvořila větší poptávku po stávajících a brzy dostupných řešeních v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti; vzhledem k tomu, že nezákonná ruská vojenská invaze na Ukrajinu a následné dopady ještě zvýšily naléhavost potřeby urychleně transformovat celosvětový energetický systém; vzhledem k tomu, že nadměrné spoléhání se na fosilní paliva a nestabilita na světových trzích s energií zdůrazňují potřebu upřednostnit investice, v Evropě i na celém světě, do energetické účinnosti a dostatečnosti, dekarbonizace, dlouhodobého skladování energie, zavádění inovativních čistých technologií, energie z obnovitelných zdrojů, řešení inteligentních sítí a udržitelných technologií s nulovými emisemi a vyvinout socioekonomický model, který bude slučitelný se zdravým životním prostředím pro budoucí generace a v mezích možností naší planety; vzhledem k tomu, že by měl být podporován výzkum na podporu inovací a vývoje nových, zelených technologií, neboť mohou hrát roli při zmírňování změny klimatu, jakož i při udržitelném hospodářském růstu a konkurenceschopnosti EU;

([12]) Zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu o přizpůsobení se změně klimatu, 2022.

**Čtvrtek 20. října 2022**

I. vzhledem k tomu, že Mezivládní panel pro změnu klimatu naléhavě vyzval svět, aby udržel globální oteplování pod hranicí 1,5 °C, avšak v roce 2020 bylo oteplování již přibližně 1,2 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí; vzhledem k tomu, že podle Mezivládního panelu pro změnu klimatu je jednoznačné, že vliv člověka ohřívá atmosféru, oceány a půdu a že dopady změny klimatu vyvolané člověkem jsou pociťovány zvýšenou četností extrémních povětrnostních jevů, včetně vln veder, sucha, záplav, zimních bouří, hurikánů a požárů; vzhledem k tomu, že v letech 2000 až 2019 postihly jen povodně, sucha a bouře na celém světě téměř 4 miliardy lidí, což stálo více než 300 000 životů; vzhledem k tomu, že výskyt těchto extrémních jevů představuje drastickou změnu od období 1980–1999, neboť se četnost záplav zvýšila o 134 %, bouří o 40 % a sucha o 29 % ([13]);

J. vzhledem k tomu, že existuje vědecky prokázaná souvislost mezi zdravotními, environmentálními a klimatickými krizemi; vzhledem k tomu, že extrémní povětrnostní jevy, úbytek biologické rozmanitosti, degradace půdy a nedostatek vody nutí lidi k migraci a mají dramatický dopad na jejich zdraví; vzhledem k tomu, že podle Světové zdravotnické organizace je změna klimatu největší zdravotní hrozbou, jíž lidstvo čelí, a mezi lety 2030 a 2050 způsobí přibližně 250 000 dodatečných úmrtí ročně ([14]), přičemž se odhaduje, že znečištění ovzduší způsobilo přibližně 7 milionů předčasných úmrtí na celém světě a podle odhadů přímé náklady spojené s poškozením zdraví, včetně duševního zdraví, do roku 2030 vzrostou na 2 až 4 miliardy USD ročně;

K. vzhledem k tomu, že globální hodnotící zpráva (GAR 2022) Úřadu OSN pro snižování rizika katastrof ukazuje, že v posledních dvou desetiletích došlo každoročně k 350 až 500 středně velkým až rozsáhlým katastrofám, přičemž se předpokládá, že počet katastrof do roku 2030 dosáhne 560 ročně, tj. 1,5 katastrofy denně;

L. vzhledem k tomu, že změna klimatu je hlavním faktorem zhoršování životního prostředí, protože negativně ovlivňuje potravinovou bezpečnost a bezpečnost dodávek vody, přístup k přírodním zdrojům a poškozuje lidské zdraví; vzhledem k tomu, že nedostatek vody, záplavy a sucha jsou v Evropě klíčovými riziky a nedostatek vody má dopad na několik odvětví v celé EU prostřednictvím kaskádových a vedlejších účinků; vzhledem k tomu, že zásadní možnosti pro přizpůsobení se změně klimatu představuje zlepšení účinnosti při využívání vody; vzhledem k tomu, že by měla být zaváděna digitální řešení s cílem zajistit odolnou a zelenou společnost v Evropě i mimo ni; vzhledem k tomu, že je třeba mobilizovat všechny zúčastněné strany a odvětví s cílem vytvořit společnost šetrnou k vodě a zároveň řešit přizpůsobení se změně klimatu, zabezpečení potravin a vody, ochranu biologické rozmanitosti a konkurenceschopné hospodářství účinně využívající zdroje; vzhledem k tomu, že EU a členské státy by také měly tento přístup rozvíjet prostřednictvím evropské politiky sousedství, vnější činnosti EU a programů OSN;

M. vzhledem k tomu, že podle prognóz budou rizika pro zdraví, živobytí, potravinové zabezpečení, zásobování vodou a hospodářský růst mnohem vyšší, dosáhne-li globální oteplení 2 °C; vzhledem k tomu, že omezení globálního oteplování na 1,5 °C ve srovnání s 2 °C by mělo snížit dopady na pevninské, sladkovodní a pobřežní ekosystémy a zachovat více jejich služeb pro lidi; vzhledem k tomu, že je tudíž nezbytné pokračovat v úsilí o omezení nárůstu teploty na 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí;

N. vzhledem k tomu, že v preambuli Pařížské dohody se hovoří o „důležitosti zabezpečení integrity všech ekosystémů, včetně oceánů“, a vzhledem k tomu, že čl. 4 odst. 1 písm. d) UNFCCC zdůrazňuje, že smluvní strany musí usilovat o udržitelné hospodaření s propady a rezervoáry všech skleníkových plynů a o jejich ochranu a zvyšování, a to včetně půdy, biomasy, lesů, oceánů a ostatních pevninských, pobřežních a mořských ekosystémů; vzhledem k tomu, že zpráva Mezivládní vědecko-politické platformy pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby o globálním posouzení biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb zdůrazňuje, že udržitelné využívání přírody bude mít zásadní význam pro přizpůsobení se nebezpečnému vlivu lidské činnosti na klimatický systém a pro jeho zmírnění;

---

([13]) Úřad OSN pro snižování rizika katastrof, „Dopady katastrof na lidské životy: přehled za posledních 20 let 2000–2019“, https://www.undrr.org/media/48008/download.

([14]) https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-and-health#:~:text=Climate%20change%20affects%20the%20social,malaria%2C%20diarrhoea%20and%20heat%20stress

O. vzhledem k tomu, že zachování oceánů má zásadní význam pro jejich úlohu v rámci klimatického systému, jako je využívání a přerozdělování přírodního a antropogenního $CO_2$ a tepla, jakož i podpora ekosystémů; vzhledem k tomu, že zvláštní zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu z roku 2019 ukazuje, že od roku 1970 se oceány postupně ohřály a absorbovaly více než 90 % přebytečného tepla v klimatickém systému; vzhledem k tomu, že oteplování oceánů ovlivňuje pobřežní ekosystémy, což vede k intenzivnějším vlnám veder na moři, acidifikaci, ztrátě kyslíku, vniknutí slanosti a zvyšování hladiny moří;

P. vzhledem k tomu, že Klimatický pakt z Glasgow uznává významnou úlohu zúčastněných stran, které nejsou smluvními stranami, včetně občanské společnosti, původního obyvatelstva, místních komunit, mládeže, dětí, místních a regionálních vlád a dalších zúčastněných stran, při přispívání k pokroku při plnění cílů Pařížské dohody a zdůrazňuje naléhavou potřebu víceúrovňové činnosti a spolupráce;

Q. vzhledem k tomu, že změna klimatu přímo či nepřímo ohrožuje možnost plně uplatňovat lidská práva, včetně práva na život, vodu a hygienu, potraviny, zdravotní péči a bydlení; vzhledem k tomu, že schopnost lidí přizpůsobit se změně klimatu je neoddělitelně spjata s jejich přístupem k základním lidským právům a se zdravím ekosystémů, na nichž závisí jejich živobytí a blahobyt; vzhledem k tomu, že podle Mezinárodní organizace pro migraci by kvůli dopadům změny klimatu mohlo být nuceno migrovat více než 200 milionů lidí; vzhledem k tomu, že rozsah vnitřní klimatické migrace bude největší v nejchudších regionech a v regionech nejcitlivějších vůči změně klimatu; vzhledem k tomu, že globální opatření ke snížení emisí skleníkových plynů by mohla dramaticky zpomalit nárůst počtu vnitřních klimatických migrantů do roku 2050 až o 80 % ([15]);

R. vzhledem k tomu, že posledních sedm let (2015 až 2021) bylo nejteplejšími zaznamenanými roky; vzhledem k tomu, že v roce 2021 také hladina moří dosáhla nové rekordní výše; vzhledem k tomu, že v letech 2013 až 2021 se hladina moří celosvětově zvýšila v průměru o 4,5 mm ročně a v několika regionech se hladina moří podle WMO zvyšuje „výrazně rychleji“ než celosvětový průměr; vzhledem k tomu, že v roce 2021 byly v nejvyšším bodě grónské ledové vrstvy poprvé zaznamenány deště;

S. vzhledem k tomu, že nejbohatší 1 % světové populace bude v roce 2030 generovat emise na hlavu, které jsou stále 30krát vyšší než celosvětová úroveň na obyvatele, zatímco stopa nejchudší poloviny světové populace zůstane několikanásobně pod touto úrovní ([16]);

T. vzhledem k tomu, že většina rozvojových zemí k emisím skleníkových plynů v atmosféře, které způsobují změnu klimatu, přispívá minimálně; vzhledem k tomu, že dopady změny klimatu v rozvojových zemích vzrostly; vzhledem k tomu, že zdroje, které mohou uvolnit na adaptační opatření k řešení negativních dopadů změny klimatu a dosažení odolnosti vůči změně klimatu a udržitelného rozvoje, jsou zjevně nedostatečné;

U. vzhledem k tomu, že v první zprávě UNFCCC o stanovení potřeb rozvojových zemí, které jsou smluvními stranami, se uvádí, že potřeby rozvojových zemí spojené s prováděním vnitrostátně stanovených příspěvků dosahují výše 5,8 bilionu až 5,9 bilionu USD, z čehož 502 miliard USD je označováno jako potřeby vyžadující mezinárodní zdroje financování;

---

([15]) Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj, Světová banka, „Groundswell, Acting on Internal Climate Migration, Part II“, 2021 https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36248.

([16]) Institute for European Environmental Policy (IEEP) a Oxfam, „Carbon Inequality in 2030“ („Uhlíková nerovnost v roce 2030“), listopad 2021 https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621305/bn-carbon-inequality-2030-051121-en.pdf.

**Čtvrtek 20. října 2022**

V. vzhledem k tomu, že v roce 2020 organizace Global Witness zaznamenala 227 případů zavražděných ochránců půdy a životního prostředí, z nichž 71 % pracovalo na ochraně světových lesů před odlesňováním a průmyslovým rozvojem, zatímco jiní zemřeli kvůli své práci na ochraně řek, pobřežních oblastí a oceánů; vzhledem k tomu, že v roce 2020 se násilí páchané na ochráncích půdy a životního prostředí převážně soustředilo v zemích globálního Jihu, kdežto na globálním Severu se odehrálo méně než 1 % všech zaznamenaných útoků vedoucích k úmrtí člověka; vzhledem k tomu, že v letech 2015 až 2019 mířila více než třetina všech smrtelných útoků na původní obyvatelstvo, přestože původní komunity tvoří pouze 5 % světové populace ([17]);

1. připomíná, že krize klimatu a biologické rozmanitosti patří k největším výzvám, kterým lidstvo čelí, a všechny vlády a aktéři na celém světě musí učinit vše, co je v jejich silách, aby bylo možné tyto krize urychleně překonat, a že proti nim musí bojovat jako proti dvěma fenoménům úzce spojeným; zdůrazňuje, že mezinárodní spolupráce, zapojení regionálních a místních orgánů, podniků a dalších nestátních subjektů, solidarita, spravedlivý přechod, soudržná činnost opírající se o vědu a neochvějný závazek ke zvýšení ambicí a přizpůsobení politik těmto ambicím jsou nezbytné k tomu, abychom dostáli naší kolektivní odpovědnosti za omezení globálního oteplování a předcházení úbytku biologické rozmanitosti, a tím zachránili celou planetu a blahobyt současných a budoucích generací;

2. vyjadřuje znepokojení nad zjištěními zprávy Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) o nedostatečném objemu emisí za rok 2021 a jejího dodatku zveřejněného dne 4. listopadu 2021, zejména nad tím, že navzdory ambicióznějším závazkům v oblasti klimatu oznámeným před konferencí COP26 a v jejím průběhu, předpokládané celosvětově generované emise směřují k nárůstu teploty o 2,7 °C, pokud budou zcela splněny oznámené vnitrostátní cíle v oblasti klimatu pro rok 2030 společně s dalšími zmírňujícími opatřeními, což zdaleka přesahuje cíle Pařížské dohody, kterými je omezení globálního oteplování značně pod 2 °C a pokračující úsilí o jeho omezení na 1,5 °C; je znepokojen tím, že emise stále rostou a rozdíly v emisích se zvětšují; zdůrazňuje, že omezení globálního oteplování na 1,5 °C vyžaduje rychlé, důkladné a trvalé snížení globálních emisí skleníkových plynů, včetně snížení globálních emisí $CO_2$ o 43 % do roku 2030 ve srovnání s úrovní v roce 2019; připomíná, že přijetím Klimatického paktu z Glasgow všechny smluvní strany uznaly, že omezení nárůstu průměrné globální teploty na 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí by výrazně snížilo rizika a dopady změny klimatu;

3. zdůrazňuje, že podle zprávy programu UNEP za rok 2021 by snížení emisí metanu z odvětví fosilních paliv, odpadů a zemědělství mohlo pomoci překlenout rozdíly v emisích a snížit oteplování v krátkodobém horizontu, zdůrazňuje však, že za tímto účelem je naléhavě zapotřebí jasně definovaných pravidel, jejichž cílem je dosáhnout skutečného snížení emisí, přičemž je třeba je podpořit opatřeními ke sledování pokroku a zajištění transparentnosti;

4. poukazuje na rostoucí počet zemí, které se zavázaly k dosažení cílů nulových čistých emisí do poloviny století, zdůrazňuje však, že tyto závazky se musí urychleně promítnout do zásadních krátkodobých cílů, politik a opatření, které budou podpořeny finančními zdroji a zohledněny v revidovaných vnitrostátně stanovených příspěvcích v podobě zvýšených cílů v oblasti klimatu do roku 2030, aby celosvětové emise co nejdříve dosáhly vrcholu; souhlasí s programem UNEP a jeho posouzením, podle něhož mnoho vnitrostátních plánů v oblasti klimatu odkládá opatření až po roce 2030 a že řada dlouhodobých příslibů nulových čistých emisí je značně nejasná a netransparentní;

5. s hlubokým znepokojením bere na vědomí nejnovější zprávu WMO o stavu klimatu, z níž vyplývá, že čtyři klíčové klimatické ukazatele – vzestup hladiny moří, teplo oceánů, acidifikace oceánů a koncentrace skleníkových plynů – zaznamenaly v roce 2021 nové rekordní hodnoty;

([17]) Global Witness, *Last Line of Defence, The industries causing the climate crisis and attacks against land and environmental defenders* (Poslední obranná linie: průmysl způsobující klimatickou krizi a útoky na obránce půdy a životního prostředí), září 2021 https://www.globalwitness.org/en/campaigns/environmental-activists/last-line-defence/.

***Klimatický pakt z Glasgow a COP27 v Šarm al-Šajchu***

6. bere na vědomí pokrok dosažený během konference COP26 a Klimatický pakt z Glasgow; zdůrazňuje však, že k omezení globálního oteplování na 1,5 °C dojde pouze tehdy, budou-li v tomto kritickém desetiletí do roku 2030 přijata naléhavá opatření; zdůrazňuje, že konference COP26 vyzvala smluvní strany, aby přehodnotily a posílily cíle pro rok 2030 ve svých vnitrostátně stanovených příspěvcích, neboť je to nezbytné pro dosažení souladu s teplotním cílem Pařížské dohody do konce roku 2022, a to s přihlédnutím k různým vnitrostátním podmínkám; naléhavě vyzývá všechny smluvní strany rámcové úmluvy UNFCCC, aby do konference COP27 zvýšily své vnitrostátně stanovené příspěvky s cílem překlenout rozdíly v ambicích a sladit své politiky tak, aby byly v souladu s těmito ambicemi; vyzývá EU a všechny země skupiny G20, aby v tomto ohledu prokázaly celosvětové vedoucí postavení;

7. vítá rozhodnutí přijaté na konferenci COP26 vytvořit pracovní program s cílem urychleně šířit snahy o zmírňování a realizaci opatření v tomto kritickém desetiletí, a to tak, aby to doplňovalo globální hodnocení, každoročně aktualizovat souhrnnou zprávu o vnitrostátně stanovených příspěvcích před každým zasedáním COP a pořádat každoroční ministerský kulatý stůl na vysoké úrovni věnovaný ambicím do roku 2030; naléhavě vyzývá konferenci COP27, aby přijala tento pracovní program a zajistila každoroční přezkum ambicí odrážejících nejlepší dostupné vědecké poznatky a nejvyšší možné cíle smluvních stran; zdůrazňuje, že smluvní strany budou muset revidovat a zvýšit své vnitrostátně stanovené příspěvky, dokud nebudou v souladu s postupem slučitelným s omezením globálního oteplování na 1,5 °C;

8. vítá skutečnost, že v Glasgow byl dokončen soubor pravidel Pařížské dohody, zdůrazňuje, že uplatňování tohoto souboru pravidel musí zajistit silnou ekologickou vyváženost a zajistit nejvyšší možné ambice;

9. vítá skutečnost, že Klimatický pakt z Glasgow zdůrazňuje význam přizpůsobení a potřebu zintenzivnit opatření ke zvýšení adaptační kapacity, posílení odolnosti a snížení zranitelnosti vůči změně klimatu; v této souvislosti konstatuje, že v loňském roce předložilo 47 zemí adaptační sdělení nebo národní adaptační plány, a očekává, že další země předloží svá sdělení v souladu s Pařížskou dohodou; vítá vznik nového Glasgowského dialogu o ztrátách a škodách, který by se měl zaměřit na způsoby financování, díky nimž by bylo možné odvrátit, minimalizovat a řešit ztráty a škody spojené s nepříznivými dopady změny klimatu;

10. bere na vědomí přísliby financování opatření v oblasti klimatu přijaté na konferenci COP26, vyjadřuje však politování nad tím, že plán financování opatření v oblasti klimatu na rok 2021 ukázal, že současného celosvětového cíle ve výši 100 miliard USD bude pravděpodobně dosaženo až v roce 2023, tj. tři roky po původní lhůtě; poukazuje na rostoucí nedostatek finančních prostředků, zejména pro přizpůsobování se změně klimatu; naléhavě vyzývá rozvinuté země, včetně EU a jejích členských států, aby zajistily, aby cíl financování opatření v oblasti klimatu ve výši 100 miliard USD bylo možné splnit a toto financování poskytovat již k roku 2022, a to přibližně v průběhu let 2020–2025, a aby podrobněji popsaly, jak se bude dále postupovat při plnění nového cíle financování opatření v oblasti klimatu po roce 2025; zdůrazňuje, že financování ze strany rozvinutých zemí, které zapříčinily velký objem emisí v minulosti, bude mít rovněž zásadní význam pro vybudování důvěry v ambicióznější dialog o cílech v oblasti zmírňování změny klimatu;

11. zdůrazňuje, že země COP27 představují jeden z těch světových regionů, které jsou změnou klimatu postiženy nejvíce; konstatuje, že oblast Středozemního moře se otepluje o 20 % rychleji, než je celosvětový průměr, a že tento region je jednou z oblastí nejvíce postižených změnou klimatu na světě, přičemž se předpokládá, že 250 milionů lidí v tomto regionu bude během 20 let čelit nedostatku vody ([18]); zdůrazňuje, že Středozemní moře se stává mořem, které se ze všech moří na světě otepluje nejrychleji ([19]), což má důsledky pro důležitá hospodářská odvětví a celý mořský ekosystém, neboť to s sebou nese nevratné změny ekosystému a druhů; vyzývá Komisi a členské státy, aby urychleně jednaly a spolupracovaly se svými středomořskými partnery na přípravě ambiciózních adaptačních opatření a na vedení zmírňujících opatření;

([18]) Odborníci ze Středomoří na změnu klimatu a životního prostředí, *Risks associated to climate and environmental changes in the Mediterranean region* (Rizika spojená s klimatickými a environmentálními změnami v oblasti Středomoří), 2019, https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2019/10/MedECC-Booklet_EN_WEB.pdf.

([19]) „Mediterranean Marine Initiative", Světový fond na ochranu přírody, *The Climate Change Effect in the Mediterranean – Six stories from an Overheating Sea* (Dopad změny klimatu ve Středomoří – šest příběhů z přehřátého moře), Řím, Itálie, 2021.

12. podporuje iniciativu ukrajinské vlády, která se týká vytvoření celosvětové platformy pro posuzování škod na životním prostředí způsobených během ozbrojených konfliktů;

13. připomíná význam plného zapojení všech smluvních stran do rozhodovacích procesů UNFCCC; zdůrazňuje, že stávající rozhodovací proces v rámci úmluvy UNFCCC by mohl být zlepšen tak, aby lépe umožňoval plné zapojení delegátů z rozvojových a nejméně rozvinutých zemí a zástupců občanské společnosti; domnívá se, že je nezbytné vyslechnout si pohled zemí, které jsou nejvíce postiženy změnou klimatu, a v návaznosti na něj jednat; vyzývá proto předsednictví COP27 a budoucí předsednictví, aby hledaly další způsoby, jak zajistit účinnou a smysluplnou účast rozvojových zemí, a aby na tuto činnost vyčlenily dodatečné zdroje; připomíná své předchozí postoje k situaci v oblasti lidských práv v Egyptě; bere na vědomí řadu organizací občanské společnosti, které vyjádřily obavy z marginalizace občanské společnosti na konferenci smluvních stran v Egyptě a z překážek, které brání protestům a účasti občanské společnosti; vyzývá UNFCCC a egyptské orgány, aby zajistily rovný přístup a plnou účast občanů a organizací občanské společnosti na konferenci COP27;

14. opakovaně vyzývá k propuštění všech osob, které jsou v Egyptě svévolně zadržovány, a obzvláště poukazuje na naléhavý případ obránce lidských práv Aláy Abd al-Fattáha; vyzývá egyptské orgány, aby využily impulsu konference COP27 ke zlepšení stavu lidských práv v jejich zemi a k prosazování základních svobod po celou dobu konference COP27 i po jejím skončení, zejména svobody projevu a pokojného shromažďování; rozhodně podporuje výzvu odborníků OSN, aby sekretariát UNFCCC vypracoval kritéria v oblasti lidských práv, k jejichž splnění se musí země pořádající nadcházející konference smluvních stran zavázat na základě hostitelské dohody;

15. vítá skutečnost, že Klimatický pakt z Glasgow uznává významnou úlohu zúčastněných stran, které nejsou smluvními stranami, včetně občanské společnosti, původních obyvatel, místních komunit, mládeže, dětí, místních a regionálních správních orgánů a dalších zúčastněných stran, pokud jde o přínos k úspěchům při plnění cílů Pařížské dohody; uznává významnou úlohu mládeže v boji proti změně klimatu; naléhavě proto vyzývá smluvní strany a zúčastněné strany, aby zajistily smysluplnou účast a zastoupení mladých lidí v mnohostranných, vnitrostátních a místních rozhodovacích procesech; připomíná, že při snižování emisí skleníkových plynů hrají klíčovou úlohu města, a vítá rostoucí počet měst a regionů po celém světě, které se zavázaly k dosažení cílů nulových čistých emisí, a zejména závazky sta evropských měst, která se zapojila do mise EU pro klimaticky neutrální a inteligentní města, a stala se tak do roku 203 klimaticky neutrálními a přeměnila se v inovační centra, což umožní všem městům v EU a jejich sousedům, aby je do roku 2050 následovala;

16. zdůrazňuje, že k omezení nárůstu průměrné světové teploty na úroveň nepřekračující 1,5 °C je nutná účinná účast všech smluvních stran, což vyžaduje, aby se řešila otázka zvláštních zájmů nebo střetu zájmů; vyjadřuje znepokojení zejména nad skutečností, že někteří velcí znečišťovatelé využili své přítomnosti na konferencích smluvních stran, aby oslabili cíle Pařížské dohody; je vážně znepokojen tím, že rámcová úmluva UNFCCC neusiluje o konečné vyřešení otázky střetu zájmů, pokud jde o spolupráci se zúčastněnými stranami, které nejsou smluvními stranami; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby se v tomto procesu ujaly vedení a chránily rozhodovací proces související s UNFCCC před zájmy, které jsou v rozporu s cíli Pařížské dohody;

17. vítá zlepšení Marrákešského partnerství pro globální opatření v oblasti klimatu jakožto prostoru pro povzbuzení nestátních subjektů a orgánů na nižší než celostátní úrovni k tomu, aby přijaly okamžitá opatření v oblasti klimatu, a vítá rovněž přijetí jeho pracovního programu na rok 2022; uznává iniciativy „Race to Zero“ a „Race to Resilience“ jako klíčové platformy na podporu správy zdola nahoru, která usnadňuje podávání zpráv a hodnocení na nižší než celostátní úrovni;

***Ambiciózní politika EU v oblasti klimatu***

18. očekává, že legislativní balíček „Fit for 55“ a politiky v rámci Zelené dohody pro Evropu přinesou opatření zaměřená na plnění cíle EU pro rok 2030 a EU a její členské státy budou díky nim směřovat k dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050, a podtrhuje stanoviska Parlamentu k tomuto balíčku a politikám; připomíná, že v souladu

s právním rámcem EU pro klima, Pařížskou dohodou a nejnovějšími vědeckými poznatky by EU měla posílit svá klimatická opatření, a to jak opatření mitigační v zájmu omezení globálního oteplování pod úroveň 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí, tak opatření adaptační s cílem posílit odolnost; vyzývá EU, aby do konference COP27 na základě nejlepších dostupných vědeckých poznatků aktualizovala své vnitrostátně stanovené příspěvky a zvýšila svůj cíl týkající se snížení emisí skleníkových plynů; vyzývá k tomu, aby v balíčku „Fit for 55" byly vytyčeny nejvyšší cíle, a všem ostatním smluvním stranám tak byl vyslán jasný signál, že EU je připravena i nadále přispívat k odstranění rozdílů tak, jak je to nezbytné k omezení globálního oteplování na 1,5 °C, a to spravedlivým, sociálně vyváženým, spravedlivým a nákladově efektivním způsobem, přičemž bude brát v potaz aspekty globální spravedlnosti a spravedlnosti a svou historickou a současnou odpovědnost za emise způsobující klimatickou krizi;

19. zdůrazňuje skutečnost, že celkový cíl EU v oblasti emisí do roku 2030 stanovený v evropském právním rámci pro klima a v legislativních návrzích balíčku „Fit for 55" povede k většímu snížení emisí EU, než je její stávající vnitrostátně stanovený příspěvek spočívající ve snížení čistých emisí alespoň na 55 %; dále zdůrazňuje, že postoje Parlamentu k těmto návrhům a k cílům obsaženým v plánu REPowerEU dále zvýší ambice EU v oblasti klimatu nad tuto úroveň, a vyzývá Radu, aby postoje Parlamentu v tomto ohledu podpořila; vyzývá EU, aby s cílem zohlednit tuto skutečnost a s ohledem na rozhodnutí Klimatického paktu z Glasgow přehodnotit cíle pro rok 2030 odpovídajícím způsobem aktualizovala své závazky v oblasti emisí;

20. zdůrazňuje, že současná geopolitická situace ukazuje, že je naléhavě nutné snížit závislost na fosilních palivech a podpořit zavádění obnovitelných zdrojů energie, a nabízí v tomto ohledu příležitost posílit vedoucí postavení EU;

21. znovu opakuje, že je naléhavě nutné zohledňovat klimatické cíle ve všech politikách EU a zavádět do nich opatření k uskutečnění těchto cílů, a zdůrazňuje, že čl. 6 odst. 4 evropského právního rámce pro klima ukládá Komisi povinnost posoudit soulad každého návrhu opatření nebo legislativního návrhu, včetně rozpočtových návrhů, s cíli EU v oblasti klimatu; naléhavě vyzývá Komisi, aby toto ustanovení plně uplatňovala způsobem, který zajistí provedení posouzení dopadů ve všech oblastech politiky EU; zdůrazňuje, že je rovněž třeba přehodnotit a sladit stávající politiku Unie a jejích členských států s těmito cíli, a očekává, že k tomuto posouzení přispěje nově vytvořený Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu; vítá jmenování patnácti členů nově zřízeného Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu; vyzývá poradní výbor, aby co nejdříve zveřejnil své posouzení rozpočtu EU na emise skleníkových plynů slučitelného s cílem omezit globální oteplování pod 1,5 °C, a očekává, že Komise při vypracovávání orientačního rozpočtu Unie na emise skleníkových plynů a cílů Unie v oblasti klimatu po roce 2030 plně zohlední doporučení poradního výboru;

22. připomíná nedávné rozhodnutí ústavního soudu jednoho ze států, podle něhož ochrana klimatu není záležitostí politického rozhodování a ustanovení ústavy o ochraně životního prostředí ukládá státu ústavní povinnost dosáhnout klimatické neutrality;

23. poukazuje na silnou podporu ze strany občanů EU, pokud jde o posílení opatření v oblasti klimatu, neboť podle nejnovějšího průzkumu Eurobarometru téměř každý druhý Evropan (49 %) považuje změnu klimatu za hlavní globální problém pro budoucnost EU;

24. zdůrazňuje, že všechny politiky v oblasti klimatu by měly být prováděny v souladu se zásadou spravedlivého přechodu na klimatickou neutralitu a v úzké spolupráci s občanskou společností a sociálními a ekonomickými partnery; domnívá se proto, že nezbytnou podmínkou pro dosažení uhlíkové neutrality ve všech částech společnosti spravedlivým, inkluzivním a sociálně udržitelným způsobem je větší transparentnost, silnější sociální partnerství a zapojení občanské společnosti na národní úrovni a na úrovni EU;

***Přizpůsobování se a ztráty a škody***

25. vítá nové finanční závazky, které byly ve prospěch Adaptačního fondu a Fondu pro nejméně rozvinuté země přijaty v Glasgow; konstatuje však, že podpora na zmírňování změny klimatu je stále větší než podpora určená na přizpůsobení se, a důrazně podporuje výzvu, aby v souladu s Klimatickým paktem z Glasgow rozvinuté země do roku 2025 poskytovaly

alespoň dvakrát tolik finančních prostředků, které kolektivně poskytují na adaptaci, než v roce 2019, a pomohly tak k zajištění lepší rovnováhy; vyjadřuje politování nad tím, že sedm let po Pařížské dohodě stále nebyl definován globální cíl v oblasti přizpůsobení; vítá pracovní program vypracovaný v Šarm al-Šajchu a týkající se globálního cíle v oblasti přizpůsobení, který byl přijat a jeho provádění bylo zahájeno na konferenci COP26; zdůrazňuje význam financování přizpůsobování založeného na grantech; naléhavě vyzývá EU, aby každý rok od roku 2021 do roku 2027 zvýšila podíl finančních prostředků na přizpůsobování, které poskytuje nástroj Globální Evropa; zdůrazňuje, že je třeba zvýšit úsilí s cílem převést globální cíl týkající se přizpůsobení do měřitelných výsledků, které by měly mimo jiné umožnit důkladné porozumění klimatickým rizikům, riziku přírodních katastrof a souvisejícím potřebám a nákladům spojeným s adaptací na více úrovních, zvýšit dostupnost jednotných a srovnatelných údajů, určit a zlepšit poskytování a dostupnost prostředků provádění, včetně finanční a technologické podpory, a vyvinout společný soubor kvantitativních a kvalitativních parametrů, metodik a přístupů ke sledování pokroku při plnění cíle v průběhu času; v této souvislosti zdůrazňuje sendajský rámec pro snižování rizika katastrof a jeho systém monitorování a podávání zpráv;

26. znovu opakuje, že krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá adaptační opatření musí nevyhnutelně zavést všechny země, pokud chtějí minimalizovat negativní dopady změny klimatu a úbytku biologické rozmanitosti a dosáhnout klimatické odolnosti a udržitelného rozvoje, přičemž poukazuje na to, že změnou klimatu jsou zvláštně ohroženy rozvojové země, zejména nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy; zdůrazňuje, že adaptační opatření mohou přinášet mnoho výhod, jako je zlepšení zemědělské produktivity, inovace, zdraví a dobré životní podmínky, zabezpečení potravin, živobytí a biologické rozmanitosti, jakož i snížení rizik a škod; vyzývá EU a členské státy, aby posílily adaptační opatření prostřednictvím povinných adaptačních plánů, posouzení klimatické zranitelnosti a zátěžových testů v oblasti klimatu na místní, regionální a vnitrostátní úrovni a prostřednictvím podpory místních přístupů a kontaktů s místními orgány a místní občanskou společnost s cílem zcela naplnit cíl Pařížské dohody týkající se přizpůsobení a zajistit, aby adaptační politiky EU dostatečně chránily komunity a ekosystémy v EU před dopadem změny klimatu; vyzývá k dalšímu pokroku v uplatňování nové strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu a zdůrazňuje význam jejího propojení se strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti a novým regulačním rámcem pro přizpůsobení, který vyplývá z evropského právního rámce pro klima; znovu vyzývá k jejich ambicióznímu provádění, a to i k ambicióznímu provádění jejich mezinárodních složek;

27. zdůrazňuje, že ačkoli je změna klimatu celosvětovým problémem, každý region je již nyní postižen odlišně a že místní orgány, které jsou blíže obyvatelům, jsou klíčovými aktéry, které usnadňují přizpůsobení se změně klimatu; zdůrazňuje, že mají-li být k dispozici účinná a cílená řešení, je třeba lépe směrovat finanční zdroje na místní úroveň, a v tomto smyslu vítá misi „Přizpůsobení se změně klimatu“, která do roku 2030 podpoří nejméně 150 evropských regionů a komunit v jejich snaze o odolnost vůči změně klimatu; vyzývá k podpoře regionálního a decentralizovaného přístupu v reakci na dopady změny klimatu a v přístupu k financování klimatických opatření v rozvojových zemích s cílem posílit úlohu místních orgánů, místních organizací občanské společnosti a obránců životního prostředí při řešení dopadů změny klimatu a zajistit dosah k těm nejzranitelnějším;

28. zdůrazňuje, že strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, kterou Komise přijala dne 24. února 2021, vyjadřuje cíl Komise navýšit zdroje a dále mobilizovat rozsáhlejší financování přizpůsobování, a dále zdůrazňuje, že je třeba věnovat zvláštní pozornost zajištění toho, aby se finanční zdroje dostaly k nejzranitelnějším komunitám v rozvojových zemích;

29. zdůrazňuje, že systémy včasného varování mají zásadní význam pro účinné přizpůsobení, ale jsou dostupné pouze pro méně než polovinu členů WMO; podporuje návrh WMO, který má být schválen na konferenci COP27 s cílem zajistit, aby se systémy včasného varování dostaly v příštích pěti letech ke všem; doufá, že tato iniciativa týkající se služeb včasného varování bude rychle zavedena do praxe, aby bylo co nejdříve zachráněno co nejvíce životů;

30. zdůrazňuje, že zelená infrastruktura přispívá k přizpůsobení se změně klimatu a ke snižování rizika přírodních katastrof prostřednictvím ochrany přírody a ekosystémů, ochrany a obnovy přírodních stanovišť a druhů, dobrého ekologického stavu, hospodaření s vodou a zabezpečení potravin; konstatuje, že rozvoj této infrastruktury patří k nejúčinnějším opatřením přizpůsobování se změně klimatu, která lze přijmout ve městech, protože zmírňuje negativní dopady změny klimatu a stále častějších extrémních povětrnostních jevů, jako jsou vlny veder, lesní požáry, extrémní dešťové srážky, záplavy a sucha, vyrovnává extrémní teploty a zlepšuje kvalitu života obyvatel EU žijících v městských oblastech, jakož i jejich duševní a fyzické zdraví;

31. zdůrazňuje environmentální, sociální a hospodářské ničivé dopady desertifikace, a to ve střednědobém a dlouhodobém horizontu, a skutečnost, že je důvodem vysídlování některých oblastí, a že je zapotřebí společných přístupů, aby bylo možné tomuto problému řádně předcházet, přizpůsobit se mu a překonat jej; připomíná proto, že zásadní význam vodohospodářství pro zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, ale také pro ochranu vody, potravinové zabezpečení, ochranu biologické rozmanitosti a podporu zdravé půdy; z toho důvodu zdůrazňuje, že je třeba urychleně a plně provést rámcovou směrnici EU o vodě, aby bylo možné splnit její cíle a lépe hospodařit s vodními zdroji v Evropě; zdůrazňuje, že je třeba zcela do ekonomiky a společnosti zavést opětovné a účinné využívání vody prostřednictvím oběhových procesů, aby bylo možné zužitkovat hodnotu vody a zajistit zásobování vodou z hlediska kvantity i kvality; zdůrazňuje, že digitální řešení mohou přispět k přizpůsobení se změně klimatu tím, že zlepší schopnost předvídat nedostatek vody, povodně a znečištění vody, a podporuje zavádění těchto nástrojů;

32. zdůrazňuje, že změna klimatu a zhoršování životního prostředí jsou hlavními hnacími silami vysídlování lidí a multiplikátory hrozeb, neboť mají dopad na bezpečnost lidí a sociopolitickou stabilitu; zdůrazňuje, že nedostatek kapacit ke zmírňování dopadů změny klimatu a přizpůsobení se této změně může vést k ozbrojeným konfliktům, nedostatku potravin, přírodním katastrofám a k vysídlování zapříčiněnému změnou klimatu; vyzývá Komisi a členské státy, aby uznaly potřeby a zranitelnost osob nucených k vysídlení v důsledku změny klimatu, a vyzývá k posílení rozvojové spolupráce a humanitárních politik EU a jejich příslušných finančních nástrojů s cílem podpořit přizpůsobení se změně klimatu v rozvojových zemích, budovat odolnost, posílit snižování rizika katastrof a reagovat na humanitární krize v dobách rostoucích potřeb;

33. konstatuje, že článek 8 Pařížské dohody (týkající se ztrát a škod) stanoví, že smluvní strany by měly zaujmout kooperativní přístup, pokud jde o ztráty a škody spojené s negativními dopady změny klimatu; zdůrazňuje proto význam globálních podpůrných opatření v oblastech, které jsou změnou klimatu obzvláště ohroženy, jako jsou pobřežní oblasti a ostrovy, a v oblastech, které mají omezenou adaptační kapacitu; vyzývá Komisi a členské státy, aby působily jako prostředník mezi rozvinutými, rozvojovými a nejméně rozvinutými zeměmi a usilovaly o zintenzivnění práce koalice s vysokými ambicemi, pokud jde o financování určené na zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně a ztráty a škody; uznává, že to má zásadní význam pro dosažení klimatické spravedlnosti;

34. vyjadřuje vděčnost Mezivládnímu panelu pro změnu klimatu a velmi oceňuje práci na jeho šesté hodnotící zprávě; vítá důkladné posouzení ztrát a škod uvedené v nedávné zprávě pracovní skupiny II Mezivládního panelu pro změnu klimatu a poukazuje na to, jak uznává ztráty a škody jako oblast rostoucího významu jak v mezinárodní politice v oblasti klimatu, tak ve vědeckých poznatcích o klimatu; vyzývá Mezivládní panel pro změnu klimatu, aby na tuto práci navázal a vypracoval zvláštní zprávu, která se bude konkrétně zabývat ztrátami a škodami;

35. opakuje, že mezinárodní instituce musí posílit své organizace, spolupráci a řešení krizí, aby byly lépe připraveny na změnu klimatu v místním a celosvětovém měřítku, což je další krok k institucionálnímu přizpůsobení se změně klimatu;

***Krize v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti***

36. zdůrazňuje, že pro splnění cílů Pařížské dohody je důležité chránit, zachovat a obnovovat přírodu a ekosystémy; připomíná také, že biologická rozmanitost má zásadní význam pro schopnost člověka bojovat proti globálnímu oteplování a přizpůsobit se mu a zvyšovat míru odolnosti; domnívá se, že řešení inspirovaná přírodou a ekosystémové přístupy jsou

klíčovými nástroji, které podporují zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, jakož i ochranu a obnovu biologické rozmanitosti a lesů a snižování rizika; zdůrazňuje, že podaří-li se co nejrychleji obnovit poškozené ekosystémy a účinným, avšak sociálně spravedlivým způsobem ochránit 30 až 50 % půdních, sladkovodních a oceánských prostředí a přitom chránit a posilovat lidská práva a práva původních obyvatel, bude společnost moci těžit ze schopnosti přírody absorbovat a ukládat uhlík; zdůrazňuje, že je třeba urychlit pokrok směrem k udržitelnému rozvoji, k čemuž je ale zásadně zapotřebí odpovídající financování a politická podpora;

37. zdůrazňuje zásadní a vzájemně provázanou úlohu lesů, biologické rozmanitosti a udržitelného využívání půdy při plnění globálních cílů udržitelného rozvoje; zdůrazňuje proto, že je naléhavě nutné zastavit a zvrátit odlesňování a znehodnocování půdy, a přispět tak ke snížení ročních čistých emisí skleníkových plynů;

38. připomíná závazek vlád 141 zemí, které mají více než 3,6 miliardy hektarů lesů, ukončit a zvrátit odlesňování do roku 2030;

39. opětovně poukazuje na to, že jednou z možností reakce, která přinese okamžité výsledky a nabízí širokou škálu přínosů v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, je přísná ochrana a obnova ekosystémů s vysokým obsahem uhlíku; uznává klíčovou úlohu lesů v ochraně klimatu a biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že lesy přispívají k úsilí o zmírnění negativních dopadů změny klimatu a přizpůsobení se jim;

40. zdůrazňuje, že odvětvové politiky a politika v oblasti klimatu pro odvětví využívání půdy, včetně důležitých činností prvovýroby v zemědělství a lesnictví, musí náležitě fungovat v součinnosti s přirozenými adaptačními schopnostmi přírodních a polopřírodních ekosystémů a co nejvíce zlepšovat adaptační kapacitu převládající kulturní krajiny; upozorňuje na nedávné rozhodnutí soudu ve věci, v níž lesníci podali žalobu proti státu ohledně vnitrostátní politiky v oblasti lesnictví, která jim fakticky znemožnila zvyšovat odolnost obhospodařovaných lesů, a to i tím, že odrazuje od přirozené obnovy ([20]);

41. připomíná, že podle páté hodnotící zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu jsou významným zdrojem pro udržitelné řízení přírodních zdrojů, zachování biologické rozmanitosti a přizpůsobení se změně klimatu domorodé, místní a tradiční formy znalostí; zdůrazňuje, že v zájmu zmírnění změny klimatu je třeba posílit práva těchto komunit na půdu a zdroje, jak je stanoveno v Deklaraci OSN o právech původních obyvatel a v Úmluvě MOP č. 169, a dodržovat zásadu svobodného, předchozího a informovaného souhlasu;

42. zdůrazňuje, že v rámci obchodních aktivit je třeba chránit obránce půdy a životního prostředí zajištěním účinné a silné regulační ochrany životního prostředí, pracovních práv, pozemkových práv, práv původních obyvatel, živobytí a kultur, včetně svobodného, předchozího a informovaného souhlasu; vítá v tomto ohledu iniciativy EU týkající se náležité péče podniků v oblasti udržitelnosti a návrh nařízení o dodávání některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů na trh Unie a o jejich vývozu z Unie; vyzývá smluvní strany, aby zajistily, že závazky přijaté na konferenci COP27 týkající se provádění Pařížské dohody budou v souladu se stávajícími mezinárodními závazky v oblasti lidských práv a normami vztahujícími se na obchodní operace;

43. připomíná, že změna klimatu je jednou z hlavních přímých příčin úbytku biologické rozmanitosti a degradace půdy; zdůrazňuje, že negativní dopady změny klimatu na přírodu a biologickou rozmanitost, ekosystémy, oceány, zdraví a potravinové zabezpečení budou pravděpodobně v nadcházejících desetiletích kritické; zdůrazňuje, že k ochraně globální biologické rozmanitosti, zastavení jejího současného úbytku a její co nejrozsáhlejší obnově je zapotřebí silnější a ambiciózněji mezinárodní rámec, který by byl právně závazný; v této souvislosti uznává důležitost konference o biologické rozmanitosti, která se má konat v prosinci 2022 v Montrealu (Kanada); vyzývá Mezivládní panel pro změnu klimatu a Mezivládní vědecko-politickou platformu pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby, aby pokračovaly

([20]) https://www.klimazaloba.cz/wp-content/uploads/2021/04/Klimaticka%CC%81-z%CC%8Caloba.pdf

ve spolupráci a posílily své vztahy s cílem společně poskytovat tvůrcům politiky nejnovější vědecké poznatky o dvojí krizi v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti a o tom, jak ji řešit; vyzývá také UNFCCC, aby v partnerství s Úmluvou OSN o biologické rozmanitosti (UNCBD) a Rozvojovým programem OSN (UNDP) usilovala o vytvoření soudržného rámce pro klimatickou neutralitu a odolnost, ochranu biologické rozmanitosti a udržitelný rozvoj;

44. vybízí smluvní strany, aby v souladu s Klimatickým paktem z Glasgow zaujaly integrovaný přístup k řešení otázky biologické rozmanitosti v rámci celostátních, regionálních a místních politických rozhodnutí a rozhodnutí v oblasti plánování; v tomto ohledu vyzývá UNFCCC, aby v partnerství s UNCBD a UNDP usilovala o vytvoření soudržného rámce pro klimatickou neutralitu a odolnost, ochranu biologické rozmanitosti a udržitelný rozvoj; vítá prohlášení z Edinburghu o globálním rámci pro biologickou rozmanitost po roce 2020, které je příkladem inkluzivního přístupu mezirezortní spolupráce;

45. vyzývá smluvní strany, aby pokračovaly v práci na dialogu o oceánech a změně klimatu tím, že stanoví konkrétní cíle zaměřené na konkrétní kroky, budou se zabývat nejrelevantnějšími a nejnaléhavějšími otázkami souvislosti mezi oceánem a klimatem a vybídnou země, zejména ty pobřežní, aby kromě jiných opatření zahrnuly odpovídající závazky do svých aktualizovaných vnitrostátně stanovených příspěvků, národních adaptačních plánů, dlouhodobých strategií a globálního hodnocení;

***Udržitelné klimatické finance***

46. zdůrazňuje, že EU a její členské státy jsou největšími poskytovateli veřejných prostředků na klimatická opatření; zdůrazňuje, že pro úspěšná opatření v oblasti klimatu má financování klíčový význam, neboť vnitrostátně stanovené příspěvky mnoha rozvojových zemí jsou podmíněné dostupností financování a jejich dosažení závisí na dostatečné finanční podpoře; vítá proto, že do roku 2025 bude stanoven nový kolektivní kvantifikovaný cíl týkající se financování opatření v oblasti klimatu, který by měl výrazně přesahovat cíl z roku 2020 ve výši 100 miliard USD ročně a přihlížet k potřebám a prioritám rozvojových zemí v oblasti dodatečných a přiměřených finančních prostředků v oblasti klimatu; je toho názoru, že v rámci tohoto nového kolektivního kvantifikovaného cíle týkajícího se financování opatření v oblasti klimatu by měly být prozkoumány samostatné cíle v oblasti zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se této změně a ztrát a škod; zdůrazňuje, že při určování výše příspěvků smluvních stran na financování klimatu by se v budoucích cílech financování měly zohledňovat potřeby rozvojových zemí a také zásada rovnosti zakotvená v Pařížské dohodě; v této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba jednoznačně upřednostňovat financování opatření v oblasti klimatu založené na grantech, aby se zajistilo, že financování opatření v oblasti klimatu nepřispívá k neudržitelné míře zadlužení v rozvojových zemích; znovu vyzývá k vytvoření zvláštního mechanismu veřejných financí EU, který by poskytoval dodatečnou a odpovídající podporu pro dosažení spravedlivého podílu EU na mezinárodním cíli financování opatření v oblasti klimatu; dále připomíná svůj postoj ze dne 22. června 2022 k mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) ([21]), podle něhož by Unie měla financovat úsilí nejméně rozvinutých zemí o dekarbonizaci jejich výrobních odvětví, a to roční částkou odpovídající alespoň úrovni příjmů z prodeje certifikátů CBAM;

47. zdůrazňuje význam praktického uplatňování celosvětového adaptačního cíle a uvolnění velkého objemu nových finančních prostředků na adaptační opatření v rozvojových zemích; se znepokojením konstatuje, že adaptační potřeby a náklady rostou a jsou nyní pětkrát až desetkrát vyšší než objem finančních prostředků, které jsou na adaptaci poskytovány na mezinárodní úrovni, což vede k tomu, že propast mezi potřebnými a dostupnými prostředky se stále prohlubuje; bere na vědomí, že směrování soukromých financí na přizpůsobení se změně klimatu je z podstaty věci obtížné; zdůrazňuje, že současné globální finanční toky jsou pro provádění nezbytných adaptačních opatření nedostatečné, zejména v rozvojových zemích, a to i kvůli tomu, že podstatná část finančních prostředků na přizpůsobení se změně klimatu je poskytována ve formě půjček; konstatuje, že 50 % celkových finančních prostředků EU na opatření v oblasti klimatu v roce 2020 bylo poskytnuto ve formě grantů, a naléhavě vyzývá EU a všechny členské státy, aby navýšily financování založené na grantech, obzvláště na přizpůsobení se změně klimatu a zejména pro nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy; vyzývá EU a její členské státy, aby se zavázaly k významnému navýšení objemu finančních prostředků na adaptaci, které poskytují, a aby na konferenci COP27 předložily jasný plán, jak dosáhnout cíle dohodnutého v Klimatickém paktu z Glasgow, jímž je zdvojnásobit financování adaptačních opatření do roku 2025 ve srovnání s úrovněmi v roce 2019;

([21]) Přijaté texty, P9_TA(2022)0248.

**Čtvrtek 20. října 2022**

48. je si vědom toho, že k řešení ztrát a škod je nutné dosáhnout pokroku v otázce financování; vyzývá smluvní strany, aby se v zájmu řešení ztrát a škod spojených s nepříznivými dopady změny klimatu dohodly na nových, přiměřených a dodatečných zdrojích veřejných financí, které by jednoznačně upřednostňovaly granty; bere na vědomí, že směrování soukromých financí k řešení ztrát a škod je z podstaty věci obtížné; naléhavě vyzývá EU, aby se před konferencí COP27 konstruktivně angažovala, mimo jiné tím, že posoudí způsoby fungování tohoto nástroje a zohlední stávající institucionální ujednání v návrzích rozvojových zemí na zřízení nástroje pro financování ztrát a škod na konferenci COP27; vyzývá k tomu, aby ztráty a škody byly stálým bodem pořadu jednání budoucích konferencí smluvních stran, aby byl k dispozici jasný vyjednávací prostor pro sledování a pokrok v těchto otázkách, a k plnému zprovoznění Santiagské sítě, která by měla účinně urychlit technickou pomoc potřebnou pro odpovídající řešení ztrát a škod;

49. připomíná, že všechny smluvní strany musí zajistit, aby finanční toky – veřejné i soukromé, domácí i mezinárodní – byly slučitelné s dosahováním cíle 1,5 °C stanoveného v Pařížské dohodě; znovu opakuje, že je naléhavě nutné přestat subvencovat fosilní paliva a ukončit i ostatní škodlivé dotace v EU a na celém světě; upozorňuje na závazek Klimatického paktu z Glasgow urychlit úsilí o postupné ukončování výroby energie z uhlí bez omezování emisí a neúčinných dotací na fosilní paliva; je znepokojen tím, že pojem „neúčinná dotace na fosilní paliva“ není nikde definován, což vážně ohrožuje důvěryhodnost těchto závazků; konstatuje, že dotace na fosilní paliva v EU stále dosahují přibližně 55–58 miliard EUR ročně; připomíná, že Komise a členské státy mají na základě 8. akčního programu pro životní prostředí povinnost stanovit lhůtu pro postupné ukončení dotací na fosilní paliva v souladu s ambicí omezit globální oteplování na 1,5 °C a vytvořit závazný rámec Unie pro sledování pokroku členských států při postupném ukončování dotací na fosilní paliva a podávání zpráv o něm, a to na základě dohodnuté metodiky; vyzývá Komisi a všechny členské státy, aby zavedly konkrétní politiky, harmonogramy a opatření k postupnému ukončení všech přímých i nepřímých dotací na fosilní paliva co nejdříve a nejpozději do roku 2025; vybízí ostatní smluvní strany, aby přijaly podobná opatření a pracovaly na vypracování smlouvy o nešíření fosilních paliv; vítá závazek skupiny G7 zastavit financování zámořských projektů týkajících se fosilních paliv do konce roku 2022, přičemž zdůrazňuje, že tento závazek by měl platit i na domácím trhu; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby rámec EU pro stanovování cen uhlíku nepodněcoval průmyslové znečištění; zdůrazňuje úlohu Inovačního fondu;

50. považuje za zásadní, aby hlavní mezinárodní finanční instituce urychleně přijaly a rozvíjely ekologické financování s cílem dosáhnout úspěšné dekarbonizace světového hospodářství; připomíná úlohu Evropské investiční banky (EIB) jakožto klimatické banky EU a její nedávno přijatý plán pro klimatické bankovnictví a aktualizovanou úvěrovou politiku v oblasti energetiky a také další úsilí Evropského investičního fondu (EIF) k posilování investic do klimatu; vítá skutečnost, že se Evropská centrální banka zavázala začlenit otázky změny klimatu do svého rámce měnové politiky; naléhavě vyzývá mezinárodní rozvojové banky, včetně EIB, a rozvojové finanční instituce, které obvykle poskytují finanční podporu ve formě dluhových nástrojů, aby uplatňovaly zásady odpovědného poskytování a přijímání úvěrů a sladily svá portfolia s Pařížskou dohodou a shromažďovaly a využívaly vysoce kvalitní údaje o klimatických rizicích, zranitelnosti a dopadech, a pomohly tak tomu, že investice budou směřovat do projektů, které jsou v souladu s cílem 1,5 °C; uznává význam vytvoření Glasgowské finanční aliance pro čistou nulu a její závazek podporovat rozvíjející se ekonomiky v přechodu na čistou nulu; vítá v tomto ohledu dohodu EU o podávání zpráv o udržitelnosti podniků, která má zásadní význam pro rozvoj finanční podpory;

51. podporuje činnost koalice ministrů financí pro opatření v oblasti klimatu a vybízí všechny vlády, aby přijaly závazky této koalice týkající se sladění všech politik a postupů v oblasti působnosti finanční resortů s cíli Pařížské dohody a uplatňování efektivního stanovování cen uhlíku podle „helsinských zásad“;

52. vítá práci Rady pro mezinárodní normy udržitelnosti na vytváření celosvětového základu pro zveřejňování informací o udržitelnosti pro kapitálové trhy s cílem nasměrovat více kapitálu do čistých technologií a investic do klimatu;

*Úsilí ve všech odvětvích*

53. připomíná, že evropský právní rámec pro klima obsahuje závazek usnadnit odvětvové dialogy a partnerství v oblasti klimatu tím, že inkluzivním a reprezentativním způsobem propojí klíčové zúčastněné strany, s cílem povzbudit odvětví, aby sama vypracovala orientační dobrovolné plány a naplánovala svůj přechod k dosažení cíle Unie v oblasti klimatické neutrality do roku 2050; zdůrazňuje, že tyto plány by mohly být cenným příspěvkem ke snaze pomoci hospodářským odvětvím plánovat investice, které jsou nezbytné pro uskutečnění přechodu na klimaticky neutrální ekonomiku, a mohly by rovněž vést k většímu zapojení jednotlivých odvětví do hledání klimaticky neutrálních řešení;

54. vyzývá všechny smluvní strany, aby bezodkladně přijaly opatření proti emisím metanu; vítá globální metanový závazek, který EU, USA a řada dalších zemí podepsaly na konferenci COP26 a jehož cílem je snížit do roku 2030 veškeré emise metanu způsobené lidskou činností o 30 % ve srovnání s úrovněmi v roce 2020, což je první krok ke snížení o 45 %, jež doporučuje program UNEP ([22]); naléhavě vyzývá všechny signatáře, aby zajistili, že do roku 2030 sníží emise metanu na svém území alespoň o 30 %, a aby přijali opatření k dosažení tohoto cíle na vnitrostátní úrovni; konstatuje, že přibližně 60 % světových emisí metanu pochází ze zemědělství, skládek, čistíren odpadních vod a produkce fosilních paliv a jejich potrubní přepravy a podobných zdrojů; připomíná, že metan je silný skleníkový plyn, jehož dopad na klima je 28krát silnější než u $CO_2$ , měříme-li jej za období 100 let, a 80krát silnější, měříme-li jej za období 20 let; v této souvislosti upozorňuje, že důraznější opatření ke snížení emisí metanu jsou jedním z nákladově nejefektivnějších opatření ke snížení emisí skleníkových plynů v krátkodobém horizontu; konstatuje, že k omezení emisí metanu již existuje mnoho nákladově efektivních technologií a postupů, které jsou spojeny s nízkými či negativními náklady; konstatuje, že emise metanu v zemědělství jsou způsobeny především rostoucím počtem hospodářských zvířat a že emise hospodářských zvířat ze statkových hnojiv a enterické fermentace představují přibližně 32 % antropogenních emisí metanu; v této souvislosti bere na vědomí návrh na snížení emisí metanu v odvětví energetiky, který Komise předložila v prosinci 2021; vyzývá k přijetí dalších závazných legislativních opatření k řešení emisí v jiných odvětvích produkujících emise, k závazným cílům Unie v oblasti snižování emisí metanu a k začlenění metanu mezi regulované znečišťující látky stanovené ve směrnici o závazcích ke snížení národních emisí; opakuje svou výzvu k řešení intenzity chovu hospodářských zvířat v EU s cílem zajistit ambiciózní snížení emisí skleníkových plynů v tomto odvětví; opakuje svůj postoj, že je třeba změnit spotřební návyky směrem ke zdravějším potravinám, stravě a životnímu stylu, včetně zvýšené spotřeby udržitelně a regionálně vypěstovaných rostlin a rostlinné stravy, a že je třeba řešit nadměrnou spotřebu masa a vysoce zpracovaných výrobků;

55. domnívá se, že udržitelné modely zemědělské výroby vyžadují stanovení celosvětových norem s využitím meziodvětvového, multidisciplinárního přístupu „Jedno zdraví“ ([23]) s cílem zajistit přechod k udržitelným potravinovým systémům a splnit závazky Pařížské dohody a Klimatického paktu z Glasgow;

56. je si vědom toho, že změna klimatu přispěje k větší rezistenci vůči antibiotikům, a vyzývá proto smluvní strany k celosvětové dohodě o omezení používání antimikrobiálních látek a boji proti riziku rezistence;

57. zdůrazňuje, že odvětví dopravy je jediným odvětvím, ve kterém se emise na úrovni EU od roku 1990 zvýšily, a že tento stav není slučitelný s dlouhodobými cíli EU, které naopak vyžadují větší a rychlejší snižování emisí ve všech odvětvích společnosti, včetně letecké a námořní dopravy; domnívá se, že pokud mají být vnitrostátně stanovené příspěvky v souladu se závazky pro celé hospodářství, jež vyžaduje Pařížská dohoda, měly by být smluvní strany důrazně vybízeny k tomu, aby snižovaly také emise z mezinárodní lodní a letecké dopravy a aby opatření ke snižování emisí z těchto odvětví, včetně dopadů letectví nesouvisejících s $CO_2$, přijímaly a prováděly na mezinárodní, regionální a vnitrostátní úrovni; dále připomíná, že pokud má být dosaženo čistých nulových emisí do roku 2050, je podle Mezinárodní energetické agentury nutné, aby do roku 2035 směly být na světový trh uváděny nové osobní automobily pouze s nulovými emisemi;

58. zdůrazňuje na nutnost začlenění emisí z námořní a letecké dopravy do systému EU pro obchodování s emisemi (ETS), což by rovněž mohlo sloužit jako vzor pro ostatní země a což podpoří vyšší ambice na mezinárodní úrovni, a to i v rámci Mezinárodní námořní organizace (IMO) a Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO); je znepokojen

([22]) Globální posouzení methanu programu UNEP za rok 2021.
([23]) https://www.who.int/health-topics/one-health#tab=tab_1

pomalým pokrokem, jehož při řešení emisí z mezinárodní lodní a letecké dopravy organizace IMO a ICAO dosáhly; vyzývá Komisi a členské státy, aby učinily maximum pro to, aby byl systém kompenzací a snižování emisí uhlíku v mezinárodní letecké dopravě (CORSIA) zpřísněn a aby zároveň zaručily legislativní autonomii EU, pokud jde o provádění směrnice o obchodování s emisemi (ETS); vítá probíhající práci organizace IMO na aktualizaci její strategie v oblasti skleníkových plynů a cíle v oblasti snižování emisí a na přijímání konkrétních opatření; naléhavě však vyzývá organizaci IMO, aby rychle pokročila v přijímání cílů a opatření v krátkodobém a střednědobém horizontu, které jsou v souladu s cíli Pařížské dohody;

59. poukazuje na obrovský dopad využívání soukromých letadel na klima vzhledem k tomu, že jedno soukromé letadlo je schopno vypustit dvě metrické tuny $CO_2$ za jedinou hodinu ([24]); zdůrazňuje, že je důležité, aby vedoucí představitelé šli příkladem, a vyjadřuje proto politování nad tím, že někteří světoví lídři a delegáti cestovali na konferenci COP26 soukromým letadlem; naléhavě vyzývá všechny účastníky konference COP27, aby si k cestě na konferenci zvolili nejméně znečišťující druh dopravy; se znepokojením konstatuje, že využívání soukromých letadel v Evropě se podle odhadů zvýšilo o 30 % ve srovnání s úrovní před pandemií ([25]), a vyzývá proto členské státy, aby neprodleně přijaly opatření k omezení využívání soukromých letadel na svém území;

60. vítá vznik aliance zemí Beyond Oil and Gas (BOGA) na konferenci smluvních stran (COP26) a upozorňuje na její nekompromisní cíl, kterým je omezit dodávky fosilních paliv a skoncovat s těžbou ropy a zemního plynu; připomíná, že fosilní paliva nejvíce přispívají ke změně klimatu a jejich podíl na produkci všech skleníkových plynů činí více než 75 % a že podle stávajících plánů by se vyprodukovalo přibližně o 240 % více uhlí, o 57 % více ropy a o 71 % více plynu, než by bylo v souladu s omezením globálního oteplování na 1,5 °C; podporuje sociálně spravedlivý globální přechod s cílem sladit těžbu ropy a zemního plynu s cíli Pařížské dohody; vyzývá všechny členské státy a další smluvní strany Pařížské dohody, aby se k této iniciativě připojily;

61. vyjadřuje znepokojení nad investory do fosilních paliv, kteří v rámci investičních dohod žalují vlády před tribunály pro investice za provádění politik v oblasti klimatu, postupné vyřazování fosilních paliv nebo spravedlivou transformaci; vyzývá k zajištění konzistentnosti mezi dvoustrannými a mnohostrannými investičními dohodami a mezinárodně dohodnutými cíli v oblasti klimatu tím, že se vyloučí ochrana investic do fosilních paliv;

62. připomíná, že podle šesté hodnotící zprávy Mezivládního panelu pro změnu klimatu by opatření ke zmírňování uvedených dopadů, která stojí 100 USD za tunu $CO_2$ nebo méně, mohla do roku 2030 snížit celosvětové emise skleníkových plynů alespoň o polovinu ve srovnání s úrovní z roku 2019; zdůrazňuje proto, že zavedení účinné ceny uhlíku v rámci širšího souboru politických opatření může přispět k výraznému snížení emisí skleníkových plynů a podnícení inovací v oblasti čistých technologií; vybízí EU, aby se ujala vedoucí úlohy při prosazování stanovování cen uhlíku v kombinaci s účinným a sociálně inkluzivním využíváním příjmů s cílem podpořit rychlejší a spravedlivější transformaci; dále vybízí EU, aby zkoumala možnosti vytváření vazeb na trhy s uhlíkem v zemích a regionech mimo EU a další formy spolupráce s jejich účastníky a usilovala o rychlejší a nákladově účinné a sociálně spravedlivé snižování globálních emisí, které by mělo provázet snižování rizika úniku uhlíku, což by přispělo k zajištění rovných podmínek v globálním měřítku; vyzývá Komisi, aby zavedla záruky, že veškerá propojení s EU ETS budou i nadále přinášet dodatečné a trvalé příspěvky ke zmírňování změny klimatu a nebudou oslabovat domácí závazky Unie týkající se emisí skleníkových plynů;

63. vyzývá Komisi, aby spolupracovala s dalšími významnými producenty emisí $CO_2$ s cílem vytvořit mezinárodní klimatický klub otevřený všem zemím, které se zavázaly stát v čele vysokých ambicí v oblasti klimatu a účinného stanovení cen uhlíku, přičemž by tento klub sledoval společné cíle v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050;

---

([24]) Transport & Environment, Private jets: can the super rich supercharge zero-emission aviation?, duben 2021.
([25]) Idem.

**Změna klimatu a genderové záležitosti**

64. upozorňuje na to, že změna klimatu ovlivňuje lidi různými způsoby v závislosti na faktorech, jako je pohlaví, věk, zdravotní postižení, etnický původ a chudoba; domnívá se, že transformace směrem k udržitelné společnosti musí probíhat inkluzivním, spravedlivým a rovným způsobem a že klíčovým prvkem této transformace je genderová rovnost; vítá proto, že na konferenci COP26 bylo na základě doporučení pomocného orgánu pro provádění opatření v oblasti rovnosti žen a mužů a změny klimatu přijato rozhodnutí o tom, že je třeba lépe začleňovat genderový rozměr do vnitrostátně stanovených příspěvků a při financování opatření v oblasti klimatu zohledňovat rovnost žen a mužů; vyjadřuje však politování nad tím, že zhruba polovina smluvních stran dosud neurčila a nepodpořila vnitrostátní kontaktní místo pro otázky rovnosti žen a mužů a změny klimatu pro jednání o změně klimatu, jeho provádění a monitorování;

65. upozorňuje na rozšířený Limský pracovní program týkající se genderu a jeho akční plán pro genderovou rovnost, který vznikl v rámci UNFCCC a který uznává trvalou potřebu prosazovat a podporovat rovnost žen a mužů jako průřezovou prioritu v oblasti změny klimatu; vyzývá Komisi, aby navrhla konkrétní akční plán pro splnění závazků obnoveného akčního plánu pro rovnost žen a mužů a aby vytvořila stálé kontaktní místo EU pro rovnost žen a mužů a změnu klimatu s dostatečnými rozpočtovými zdroji, aby bylo možné provádět a sledovat provádění genderově vyvážených klimatických opatření v EU i ve světě ([26]); vyzývá EU, aby hledisko rovnosti žen a mužů začleňovala do všech politik v oblasti klimatu a životního prostředí; znovu vyzývá EU a její členské státy, aby zajistily genderově spravedlivé vnitrostátní akční plány v oblasti klimatu a smysluplné zapojení všech žen a mužů do jejich navrhování a provádění a aby posílily úlohu žen a ženských organizací ve správě a rozhodování, jejich přístup k financování a k programům, které podporují úlohu žen ve správě klimatu;

66. zdůrazňuje, že podle Pařížské dohody se očekává, že rozvinuté země budou podávat zprávy o tom, nakolik financování zohledňuje rovnost žen a mužů a zda poskytované finanční prostředky zohledňují genderové aspekty; vyjadřuje znepokojení nad tím, že označování projektů z hlediska rovnosti žen a mužů je stále zjevně nedostatečné, a vyzývá EU, aby v tomto ohledu zvýšila své úsilí; doporučuje využívat genderové analýzy s cílem pomoci určit různé potřeby a zájmy ve společnosti, jakož i různé úrovně přístupu k finančním mechanismům v rámci společnosti; opětovně vyzývá Komisi, aby navrhla konkrétní akční plán pro splnění závazků obnoveného akčního plánu pro rovnost žen a mužů, který byl schválen na konferenci COP25, a aby jej podpořila dostatečnými rozpočtovými zdroji, které umožní provádění a monitorování genderově vyvážených klimatických opatření v EU i ve světě; domnívá se, že to by mohlo být příkladem i pro ostatní smluvní strany, aby přijímaly podobná opatření;

**Průmysl, malé a střední podniky a konkurenceschopnost**

67. domnívá se, že konference COP27 byla v období následujícím po podpisu Pařížské dohody velmi důležitým krokem, neboť Unie spustila svůj balíček Fit for 55, program RePower EU a další opatření, jejichž cílem je nejen snížit emise skleníkových plynů a dosáhnout klimatické neutrality nejpozději do roku 2050, ale také transformovat energetický systém v Unii; domnívá se, že ekonomická prosperita, sociální soudržnost, vytváření pracovních míst, udržitelný průmyslový rozvoj a politika v oblasti klimatu by se měly navzájem posilovat; zdůrazňuje, že boj proti změně klimatu by se měl zaměřit na snižování energetické chudoby, zvyšování odolnosti a konkurenceschopnosti a že poskytuje průmyslu a malým a středním podnikům EU příležitosti, které lze využít, avšak k tomu je třeba, aby se tvůrci právních předpisů zavázali k přijímání včasných, individuálně uzpůsobených, solidárních a přiměřených politických opatření; domnívá se, že je nanejvýš důležité, aby Unie zajistila, že získá výhodu prvního tahu, a aby šla příkladem a zároveň chránila vnitřní trh před nekalou hospodářskou soutěží ze strany třetích zemí a zajistila rovné podmínky pro evropský průmysl na celém světě;

68. zdůrazňuje, že EU by měla učinit maximum pro to, aby její průmysl a malé a střední podniky při přechodu na hospodářství s nulovými čistými emisemi nepřišly o své vedoucí postavení a celosvětovou konkurenceschopnost; poukazuje na to, že k udržení a rozšíření oblastí, v nichž má EU vedoucí pozici, by měly být využívány existující a inovativní politické nástroje; zdůrazňuje, že je třeba rychle výrazněji dekarbonizovat evropský průmysl a že toto úsilí by mělo být i nadále podporováno Unií, zejména přiměřená opatření pro zavádění těchto technologií v malých a středních

([26]) Usnesení ze dne 21. ledna 2021 o strategii EU pro rovnost žen a mužů (Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 208).

podnicích; vítá iniciativy zaměřené na strategické hodnotové řetězce; uznává, že včasné přijetí strategií boje proti změně klimatu má pro evropské hospodářství, včetně malých a středních podniků, přínosy, stejně jako to, že Unie jde příkladem při plnění cíle klimatické neutrality, což připravuje cestu pro méně rozvinuté nebo méně ambiciózní země a což by mohlo poskytnout hospodářství EU a malým a středním podnikům výraznou konkurenční výhodu; zdůrazňuje, že je třeba vypracovat vymahatelné mnohostranné a dvoustranné dohody mezi EU a jejími partnery, jež budou mít za cíl vývoz environmentálních norem Unie a zajištění rovných podmínek v obchodu a investicích; zdůrazňuje, že je třeba zabránit přemísťování výroby a investic evropského průmyslu a malých a středních podniků z důvodu méně ambiciózních klimatických opatření mimo Unii, a vybízí proto mezinárodní partnery, aby svá opatření sladili v zájmu boje proti změně klimatu; dále se domnívá, že výroba a investice realizované v Evropě by posílily průmyslový hodnotový řetězec a strategickou nezávislost EU v nestabilním světě;

69. oceňuje zásadní úlohu malých a středních podniků, zejména mikropodniků a startupů, jako hnací síly zaměstnanosti, růstu a digitální a ekologické transformace; připomíná, že malé a střední podniky jsou zásadní součástí evropských hospodářských a sociálních struktur a že je nutné, aby je zákonodárci při ekologické transformaci podpořili, zejména zajištěním přístupu k financování udržitelných technologií, služeb a postupů a zjednodušením administrativy; je znepokojen tím, že ne všechny politiky EU, které se týkají jednotného trhu, dostatečně zohledňují příležitosti a úskalí malých a středních podniků, dokonce ani politiky podporující digitalizaci a ekologickou transformaci;

70. vítá odhodlání, které projevují evropští občané, komunity, obce, města, regiony, hospodářská odvětví a instituce k plnění závazků Pařížské dohody, a oceňuje jejich úsilí a dosažené výsledky;

71. vítá, že několik obchodních partnerů EU zavedlo mechanismy obchodování s uhlíkem nebo jiné mechanismy oceňování uhlíku, a vyzývá Komisi, aby tyto a podobné politiky podporovala na celém světě; s nadějí očekává dosažení rychlé dohody s Radou o návrhu sociálně spravedlivého mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, jehož součástí by byl i mechanismus pro únik uhlíku; doufá, že by tento mechanismus tlačil na stanovení celosvětové ceny uhlíku, což by přispělo ke snížení světových emisí uhlíku a ke splnění cílů Pařížské dohody;

72. domnívá se, že přechod na udržitelné hospodářství musí být spojen se zachováním evropské konkurenceschopnosti a s vytvářením pracovních míst, neboť klíčovým předpokladem úspěchu Zelené dohody pro Evropu je zachování nákladové efektivity jednotného trhu během adaptace na nové regulační prostředí;

73. zdůrazňuje, že je nutné podporovat konkurenceschopné trhy s komoditami a vzácnými kovy, které mají zásadní význam pro ekologickou transformaci, protože jejich světové zdroje vlastní pouze několik málo zemí; upozorňuje na to, že závislost na pár dovozcích bude kontraproduktivní pro některá stávající politická opatření, např. plán RePowerEU, a nevhodná vzhledem k obětem, které přinesli občané Unie;

74. upozorňuje na potřebu rekvalifikačních programů, aby byla uspokojena rostoucí poptávka po pracovní síle v odvětvích energetické účinnosti, obnovitelných zdrojů energie a zelených technologií; vyzývá všechny členské státy, aby zajistily, aby si současná a budoucí pracovní síla osvojila všechny nezbytné dovednosti k řízení ekologické transformace a k zavádění a inovacím zelených technologií;

***Energetická politika***

75. vítá všechny iniciativy, které mají za cíl omezit závislost EU na fosilních palivech, včetně snížení a konečného odstranění závislosti na všech ruských fosilních palivech a odvozených produktech, vzhledem k tomu, že Rusko používá své přírodní bohatství jako zbraň, a vzhledem k ruské invazi na Ukrajinu; v této souvislosti naléhá na Komisi a Radu, aby vypracovaly plán investic do energeticky úsporných opatření a obnovitelných zdrojů za účelem zvýšení energetické nezávislosti; připomíná, že podle odhadů Komise bude k postupnému ukončování energetické závislosti na Rusku do roku 2030 zapotřebí 300 miliard EUR; bere na vědomí, že EU s mezinárodními partnery pokračuje v práci na diverzifikaci dodávek energie; bere na vědomí analýzu, kterou Komise vypracovala jako podklad pro prognózy v rámci plánu RePowerEU a v níž se uvádí, že kvůli novým okolnostem budou některá zařízení na fosilní paliva bohužel v provozu déle, než se původně předpokládalo;

76. vyzdvihuje revizi právních předpisů v oblasti energetiky, která probíhá v rámci balíčku „Fit for 55“ a má za cíl tuto legislativu sladit s ambicióznějším cílem Unie snížit do roku 2030 emise nejméně o 55 % a nejpozději do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality; žádá však, aby pokračovaly práce na stanovení ambicióznějších cílů, např. pro energii z obnovitelných zdrojů a energetickou účinnost, zejména má-li Unie i v budoucnu jít ostatním příkladem;

77. zdůrazňuje zásadní význam energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie při přechodu ke klimaticky neutrálnímu hospodářství; připomíná, že nejekologičtější je ta energie, kterou nespotřebujeme, a upozorňuje zejména na roli, kterou v prosazování tohoto přístupu mohou sehrát nástroje pro zvyšování energetické účinnosti; oceňuje pokrok dosažený při zajišťování obnovitelných zdrojů energie; současně vyzývá k dalšímu rozvoji opatření na podporu energetické účinnosti, jako je sektorová integrace a opětovné využívání přebytečného tepla; poukazuje na to, že v roce 2018 se vytápění podílelo na celkové spotřebě energie 50 % ([27]) a že v souladu se zásadou „energetická účinnost v první řadě“ lze přebytečné teplo znovu ve všech zemích výhodně použít jako udržitelný zdroj vytápění, neboť vzniká ve všech zemích; uznává však, že je důležité sladit cíle stanovené pro obnovitelnou energii s cíli v oblasti energetické účinnosti, pokud máme nejpozději do roku 2050 dosáhnout klimatické neutrality a splnit cíle Pařížské dohody a plánu RepowerEU, přičemž musíme využít současné snižování nákladů na obnovitelnou energii a technologie skladování; uznává, že ambicióznější cíl Unie pro dosažení energetické účinnosti do roku 2030 by měl být slučitelný s větším a plošnějším využíváním elektrifikace, vodíku, e-paliv a dalších čistých technologií nezbytných pro ekologickou transformaci;

78. připomíná, že je nutné zásadně rozšířit a urychlit postupy pro schvalování projektů v oblasti obnovitelné energie, přičemž je třeba zohlednit právní předpisy EU o přírodě a biologické rozmanitosti a do mapování a plánování zapojit všechny důležité zúčastněné strany;

79. připomíná, že se Unie zavázala k dodržování zásady „energetická účinnost v první řadě“, která bere v potaz nákladovou efektivnost, skladovací kapacity, flexibilitu na straně poptávky a bezpečnost dodávek; zdůrazňuje, že tuto zásadu je důležité zohledňovat a uplatňovat ve všech příslušných právních předpisech a iniciativách a napříč všemi sektory tam, kde to je vhodné; upozorňuje na skutečnost, že potenciál energetické účinnosti nebyl využit např. v průmyslu ([28]), informačních technologiích, dopravě a budovách, včetně vytápění a chlazení; vítá strategii „Renovační vlna“ a související konkrétní regulační, finanční a podpůrná opatření, jež mají za cíl do roku 2030 alespoň zdvojnásobit počet každoročně energeticky zrenovovaných budov a zejména pak v rámci balíčku „Fit for 55“ podporovat rozsáhlé renovace a elektromobilitu, a zmírnit tak energetickou chudobu; připomíná, že po celou dobu realizace strategie „Renovační vlna“, díky níž se sníží energetická náročnost budov a jejich dopad na klima, budou mít v oboru stavebnictví a renovací zásadní význam malé a střední podniky;

80. vítá strategii RePowerEU a vyzývá členské státy, aby zvážily desetibodový plán Mezinárodní energetické agentury, který může snížit – bude-li správně prováděn – dodávky zemního plynu z Ruska o více než polovinu, a tak i závislost Unie na tomto zdroji;

81. zdůrazňuje, že je důležité co nejdříve přestat používat fosilní paliva; konstatuje, že současně s dosažením tohoto cíle je třeba maximálně umocnit jeho pozitivní dopad na energetickou bezpečnost Unie, konkurenceschopnost jejího průmyslu a dobré životní podmínky jejích občanů; vyzývá země G7, aby v energetické transformaci šly příkladem a zastavily veškeré nové investice do těžby fosilních paliv; vítá, že země G7 oficiálně přislíbily, že do roku 2035 dekarbonizují své energetické sektory a do konce tohoto roku ukončí financování většiny projektů těžby fosilních paliv v zahraničí; vyzdvihuje význam mezinárodní spolupráce na postupném vyřazování fosilních paliv, např. v rámci aliance BOGA nebo uskupení „Powering Past Coal Alliance“;

82. vyjadřuje politování nad tím, že dotace na fosilní paliva v Unii si od roku 2008 udržují stabilní výši – každoročně bývá celkově vyplaceno kolem 55 až 58 miliard EUR, což odpovídá zhruba jedné třetině všech dotací v energetice v Unii, a s lítostí konstatuje, že v současné době 15 členských států dotuje fosilní paliva více než obnovitelnou energii; je

([27]) IEA, *Market analysis and forecast from 2019 to 2024* (Analýza trhu a prognózy pro léta 2019 až 2024), https://www.iea.org/reports/renewables-2019/power.

([28]) připomíná, že se odhaduje, že hospodářský potenciál snížení konečné spotřeby energie v průmyslu do roku 2030 ve srovnání se současným stavem činí 23,5 %;

přesvědčen o tom, že dotace fosilních paliv ohrožují cíle Zelené dohody pro Evropu a závazky vyplývající z Pařížské dohody; domnívá se, že je naléhavě třeba poskytovat jednotnější cenové signály napříč energetickými odvětvími ve všech členských státech a zabránit internalizaci externích nákladů; bere na vědomí, že některé členské státy nedávno přijaly opatření na ochranu spotřebitelů, zejména domácností, před přímými dopady rostoucích cen energií, a trvá na tom, že taková opatření musí být přijímána pouze výjimečně a na omezenou dobu; vyzývá členské státy a ostatní smluvní strany COP26, aby upřednostnily investice do zelené energie a infrastruktury a postupně ukončily přímé a nepřímé dotace fosilních paliv;

83. domnívá se, že má-li Unie dosáhnout klimatické neutrality, její energetický systém by měl být integrovaný a založený na určitém pořadí priorit, počínaje uplatňováním zásady „energetická účinnost v první řadě“, která bere v potaz nákladovou efektivnost, účinnost systému, skladovací kapacity, bezpečnost dodávek a flexibilitu na straně poptávky podpořenou inteligentními sítěmi, což povede k úsporám energie; na ni by měla navazovat přímá elektrifikace odvětví konečné spotřeby pomocí obnovitelných zdrojů, používání paliv z obnovitelných zdrojů, včetně vodíku, pro konečné využití a dočasné používání udržitelných a bezpečných paliv s nízkým obsahem uhlíku tam, kde zatím neexistují jiné alternativy, přičemž by měla být současně zaručena dostupnost energií za přijatelné ceny a bezpečnost dodávek vybudováním oběhového, vysoce energeticky účinného, integrovaného, propojeného, odolného a multimodálního energetického systému;

84. připomíná, že je důležité zohlednit různorodost vnitrostátních energetických systémů a problémů; zdůrazňuje, že transformace musí být spravedlivá, a opakuje slib uvedený v nové Zelené dohodě, že nikdo nebude opomenut; je znepokojen tím, že asi 50 milionů domácností se v Unii stále potýká s energetickou chudobou, a domnívá se, že by EU měla aktivněji usilovat o prevenci a minimalizaci tohoto problému; zdůrazňuje, že je důležité brát ohled na sociální rozměr ambicióznějších klimatických cílů; zdůrazňuje, že renovace budov je klíčová pro snížení energetické náročnosti budov, emisí a účtů za energie; zdůrazňuje, že politiky v oblasti energetiky by měly být prováděny v souladu se zásadou spravedlivé transformace a v úzké spolupráci s občanskou společností a sociálními partnery; domnívá se proto, že pro dosažení uhlíkové neutrality ve všech oblastech společenského života spravedlivým, inkluzivním a sociálně udržitelným způsobem mají zásadní význam veřejné politiky, silnější sociální partnerství a zapojení občanské společnosti na místní, vnitrostátní a unijní úrovni;

85. vítá přijetí vodíkové strategie EU, která požaduje, aby byly v Unii do roku 2024 instalovány elektrolyzéry pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů o výkonu nejméně 6 GW a do roku 2030 minimálně o výkonu 40 GW; v této souvislosti vyzývá Unii a členské státy, aby podpořily zavedení vodíku v odvětvích, která se obtížně dekarbonizují;

86. vítá strategii EU pro energii z mořských zdrojů a její cíl zajistit do roku 2030 výrobu alespoň 60 GW a 340 GW do roku 2050, přičemž Parlament požádal o zvýšení kapacity na 450 GW ([29]), i strategii EU pro solární energii, jež si vytyčila za cíl instalaci solárních fotovoltaických zařízení o výkonu 320 GW do roku 2025 a zařízení o výkonu 600 GW do roku 2030; zdůrazňuje, že je třeba, aby provádění této strategie bylo přínosné pro celou Unii, tedy i vnitrozemské členské státy; zdůrazňuje, že evropské společnosti jsou světovými lídry a průkopníky ve výrobě energie z obnovitelných zdrojů na moři a že toto odvětví nabízí nevyužitý potenciál pro tvorbu dalších pracovních míst (přímo i nepřímo), růst a vývoz; žádá, aby průmyslová politika EU usilovala o vedoucí postavení Evropy v odvětví obnovitelných zdrojů a jeho dodavatelských řetězcích; s velkým uspokojením bere na vědomí, že na summitu o Severním moři konaném v květnu 2022 v dánském Esbjergu podepsaly Belgie, Dánsko, Německo a Nizozemsko společné prohlášení, že ze Severního moře učiní ekologickou elektrárnu Evropy;

87. je přesvědčen, že je třeba vytvořit podmínky pro to, aby spotřebitelé měli více informací a pobídek potřebných k výběru udržitelnějších forem energie a k aktivnějšímu zapojení; vyzývá Komisi, aby posoudila, jaká kapacita sítě je potřebná pro integraci obnovitelné energie a elektrického vytápění, a aby určila zbývající překážky, které brání – zejména domácnostem s nízkými příjmy nebo zranitelným domácnostem – snazšímu rozvoji vlastní spotřeby energie z obnovitelných zdrojů či energetických komunit;

([29]) Usnesení ze dne 16. února 2022 o Evropské strategii pro obnovitelnou energii na moři (Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 66).

88. podporuje probíhající revizi směrnice o zdanění energie, jež má sloužit ke sladění daňových politik s energetickými a klimatickými cíli stanovenými na rok 2030 a 2050, a vybízí k posouzení jejich dopadů, mimo jiné na spotřebitele, energetickou chudobu a chudobu v oblasti mobility;

89. zdůrazňuje, že ačkoli Evropa pracuje na splnění svých ambiciózních cílů, dosažení neutrální bilance emisí na celém světě nejpozději do roku 2050 bude vyžadovat koordinovanou globální akci; zdůrazňuje, že rozvojové země budou ke své ekologické transformaci potřebovat mezinárodní pomoc; zdůrazňuje, že v zájmu podpory energetické účinnosti a investic do udržitelných energetických technologií a infrastruktur je důležité prohloubit přeshraniční spolupráci a zintenzivnit sdílení osvědčených postupů s mezinárodními partnery v oblasti tvorby politik a ve vědecké sféře, včetně přenosu technologií; bere na vědomí, že Komise nedávno přijala sdělení „Vnější energetická angažovanost EU“, v níž vyjadřuje odhodlání ke spolupráci se třetími zeměmi na celém světě a k „posilování jejich ambic v oblasti klimatu a při vymezování jejich cesty ke klimatické neutralitě, ale také při navazování dlouhodobých oboustranně přínosných vztahů, a to zejména v oblasti energetiky“;

90. vítá záměr Komise přijmout v roce 2022 akční plán pro digitalizaci energetiky, který má umožnit, aby se EU stala technologickým lídrem a aby v konkrétních odvětvích byl vytvořen integrovanější energetický systém s inteligentními řešeními, a že hodlá zajistit lepší financování na období 2021–2027; připomíná, že má-li být zajištěna odolnost energetických systémů, je nutné v energetice řešit rizika kybernetické bezpečnosti;

***Výzkum, inovace, digitální technologie a vesmírná politika***

91. vítá úlohu programu Horizont Evropa a jeho přispění ke klimatické neutralitě; je toho názoru, že partnerství navazovaná v rámci programu Horizont Evropa, včetně společných podniků, podpoří spolupráci veřejného a soukromého sektoru a tak přispějí k úspěšné ekologické transformaci a současně zajistí, aby inovace byly udržitelné, přístupné všem a cenově přijatelné; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit přístup a účast malých a středních podniků na výzvách zveřejňovaných v rámci programu Horizont Evropa i komunikaci s občany a jejich aktivní zájem o výsledky evropských projektů v oblasti výzkumu a vývoje a nových technologiích, včetně majákových projektů, aby se zvýšilo jejich přijetí ze strany občanů a aby se zviditelnila úloha Unie;

92. oceňuje úlohu programu Copernicus a nového vědeckého střediska EU pro pozorování Země při monitorování území, atmosféry a mořského prostředí; vyzdvihuje význam kapacit pozorovacích satelitů pro monitorování, modelování, prognózy a podporu tvorby politik v oblasti klimatu;

93. zdůrazňuje, že je třeba přilákat více veřejných i soukromých investic do výzkumu, inovací a zavádění nových udržitelných technologií, a to i v odvětvích s vysokým podílem lidské práce, a do nezbytných nových infrastruktur a projektů, které přispívají k plnění cílů Zelené dohody pro Evropu a Pařížské dohody; zdůrazňuje, že budoucí výzkum a technologie by měly brát v potaz udržitelnost a oběhovost; současně zdůrazňuje, že pro řešení klimatických výzev je důležitý i základní výzkum, jakož i výzkum a vývoj založené na spolupráci a interdisciplinárním přístupu; dále upozorňuje na to, že je třeba podporovat sociální inovace, které jsou nezbytné k vyřešení potřeb a problémů naší společnosti a k posílení pozice občanů během ekologické transformace;

94. poukazuje na to, že je důležité zajistit soudržnost pobídek na podporu inovativních technologií, aby bylo možné dosáhnout cílů stanovených pro roky 2030 a 2050, a to zaváděním již vyspělých technologií a investicemi do technologií nových, které jsou zapotřebí k dosažení klimatické neutrality Unie nejpozději do roku 2050;

95. zdůrazňuje, že digitalizace musí jít ruku v ruce s ekologickou transformací; zdůrazňuje, že digitální technologie mohou sehrát v ekologické transformaci Unie zásadní úlohu; připomíná, že hospodářské oživení Unie vyžaduje vytvoření stabilního regulačního rámce, který by podněcoval, mimo jiné formou tržních pobídek, výzkum, inovace a vývoj udržitelných technologií a vytvořil odpovídající podmínky pro jejich financování;

96. poukazuje na to, že digitalizace je jedním z klíčových faktorů napomáhajících integraci energetického systému, neboť umožňuje dynamické a vzájemně propojené toky nosičů energie, propojení různorodějších trhů a poskytování údajů nezbytných pro sladění nabídky a poptávky; vyzdvihuje potenciál digitálních technologií ke zvýšení energetické účinnosti, a tím i snížení celkových emisí skleníkových plynů; zdůrazňuje, že je zapotřebí bezpečný regulační rámec s nediskriminačními a transparentními postupy pro přístup k údajům o energetice a pro jejich přenos; připomíná, že podle odhadů Komise představuje environmentální stopa IKT 5 až 9 % celosvětové spotřeby elektrické energie a více než 2 % celosvětových emisí skleníkových plynů; zdůrazňuje, že podle studie o umělé inteligenci, které v roce 2018 vypracovalo Společné výzkumné středisko Komise, mohou datová centra a přenos dat představovat 3 až 4 % celkové spotřeby elektrické energie v Unii; poukazuje na to, že podle prognóz Komise dojde mezi lety 2018 až 2030 ke zvýšení spotřeby energie v datových centrech o 28 %; zdůrazňuje, že 47 % emisí uhlíku z digitálních technologií je uvolňováno zařízeními spotřebitelů, jako jsou počítače, chytré telefony, tablety a další propojená zařízení; žádá proto, aby byla přijata opatření ke snížení uhlíkové stopy IKT zajištěním energetické účinnosti a efektivního využívání zdrojů na úrovni sítí, datových center a zařízení spotřebitelů, a připomíná cíl digitální strategie, že datová centra by měla být nejpozději do roku 2030 klimaticky neutrální a měla by účinně využívat zdroje;

97. připomíná význam příspěvku výzkumu a inovací k dosažení cílů stanovených v Pařížské dohodě a v Zelené dohodě pro Evropu; vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly výzkum a inovace a celkové navýšení rozpočtu EU a vnitrostátních rozpočtů určených na výzkum a inovace v oblasti udržitelných a bezpečných energetických technologií; vyzývá Komisi, aby zvážila další podporu technologií a inovativních řešení, která přispějí k vybudování integrovaného energetického systému odolného vůči změně klimatu, a to i tam, kde má Evropa celosvětově vedoucí postavení a domácí hodnotové řetězce; domnívá se, že pro dosažení klimatických cílů a zajištění výrazného ekonomického přínosu pro Evropany je velmi důležité, aby se klíčové segmenty hodnotových řetězců energie z obnovitelných zdrojů nacházely v Unii, a vyzývá k přijetí vhodných legislativních opatření na podporu úlohy evropského obsahu v dodavatelském řetězci obnovitelné energie;

***Změna klimatu a rozvoj***

98. opět potvrzuje, že EU je odhodlána uplatňovat zásadu soudržnosti politik ve prospěch rozvoje, zejména v průmyslové, zemědělské, rybářské, obchodní a investiční politice; trvá na soudržném přístupu k provádění Pařížské dohody a Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 ve vnitřní i vnější politice;

99. vyzývá Komisi, členské státy a další země skupiny G7, aby koncipovaly a uzavřely partnerství s rozvojovými zeměmi pro spravedlivou transformaci energetiky a aby poskytly nové dodatečné investice na zajištění spravedlivého přechodu během postupného vyřazování fosilních paliv v rozvojových zemích; domnívá se, že tato partnerství by se měla ve většině případů spoléhat na finanční nástroje, které nevytvářejí dluh;

100. zdůrazňuje, že ke klimatickým opatřením je důležité přistupovat také z lidskoprávního hlediska a dbát o to, aby veškerá opatření respektovala a podporovala lidská práva všech osob; naléhavě vyzývá smluvní strany rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, aby do svých vnitrostátně stanovených příspěvků, adaptačních sdělení a národních adaptačních plánů zahrnuly lidskoprávní rozměr;

101. žádá, aby rozvojová a klimatická politika řešily problémy nerovnosti, již existujícího zadlužení a chudoby, které jsou zhoršovány negativním dopadem změny klimatu;

***Úloha Evropského parlamentu***

102. domnívá se, že vzhledem k tomu, že Parlament musí vyjádřit souhlas s mezinárodními dohodami a jako spolunormotvůrce hraje ústřední roli v provádění Pařížské dohody v EU, měl by mít své pevné místo v delegaci EU; očekává proto, že mu bude na konferenci COP27 v Šarm aš-Šajchu umožněno účastnit se koordinačních schůzek zástupců EU a že od okamžiku zahájení jednání bude mít přístup ke všem přípravným dokumentům;

o

o o

103. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a sekretariátu UNFCCC s žádostí, aby bylo rozesláno všem smluvním stranám úmluvy, které nejsou členy EU.